

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo ololetno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Slovenskemu ljudstvu!

Državni zbor je razpuščen. Podpisani poslanci Vseslovenske ljudske stranke polagajo svoje mandate v roke svojih volivcev. Jasnega očesa gledajo na svoje delo in z mirno vestjo pričakujejo sodbe svojega ljudstva. V nebrojnih shodih ste, cenjeni volivci, v navdušenem soglasju odobraval našo politiko in se veselili naših uspehov, neštetokrat nam je Vaše zaupanje vlivalo novega poguma v našem boju za Vašo staro pravdo. Zahvaljamo Vas danes za vse izraze Vaše ljubezni in Vaše zvestobe, ki dokazujejo, kako nepremagljiva stoji naša stranka, za katere prve služabnike smo se šteli mi kot Vaši zastopniki v državnem zboru.

Prezirano si bilo slovensko ljudstvo, z zaničevanjem so te ometavali narodni nasprotniki, z viška je gledalo nate tuje ti uradništvo. Naš prvi namen je bil dvigniti tvoj pomen. In to se je posrečilo. Brez pretiravanja smemo trditi, da te danes pozna cela naša država, da te uvažujejo narodi in stranke v nji, da jih ni malo, ki se te boje.

Tvoji zastopniki so zvesto branili vse, kar je tebi svetega in pokazali so neenkrat, da ne klonejo svojih glav pred nikomur na svetu, kadar gre za tvoje pravice. Bilo se je mnogo hudih bojov, ki so v njih tvoji poslanci stali v ospredju in pod vodstvom svojega načelnika pokazali strankam in vladi, da je zedinjeno slovensko in hrvatsko ljudstvo nevpopljiva sila, ki mora računati z njo dunajski parlament in avstrijska vlada.

Štiri leta je doživela prva zbornica, izvoljena po splošni in enaki volivni pravici. Dovolj za prvič! Pokazala je svežo, mlado moč, zmisel za državo in ljudstvo, zlasti pa zmisel za ustavno življenje. Zdravo delovanje v državnem zboru je započeto z izpremembno poslovnika, pri kateri so v prvi vrsti sodelovali Vaši poslanci. Izpričalo se je pa tudi, da se v Avstriji ne da vladati proti veri in cerkvi, ne proti kmetu, pa tudi ne brez Slovanov.

Politična zavednost se je izredno povečala. Ljudstvo ve, da je država zavoljo njega, in da ima državno uradništvo edini namen služiti ljudskemu

V Ljubljani, dne 31. marca 1911.

Dr. Šusteršič
Dr. Benkovič
Demšar
Fon

Gostinčar
Grafenauer
Dr. Gregorčič
Dr. Hočevar
Dr. Verstovšek

Jaklič
Jarc
Dr. Korošec
Dr. Krek
Dr. Žitnik

Pišek
Pogačnik
Povše
Roškar

LISTEK.

Beli menih.

Enakomerno je drdral vlak preko varaždinske ravnine, naproti zagorskemu gričevju. Radovedno je zrla Helena pl. Vrtnik na obširna turšična polja, na ravne travnike in male kmečke hišice. Vlak je dohitel dolgo vrsto romarjev, ki so korakali za narahlo plapolajočim banderom; široke, bele hlače, preko katerih je padala čez ledja srajca, so se kateri ob vsakem koraku opletale okoli nog . . . Purani so se sprehajali po pašnikih, — — — in zopet so se pokazale napol razpale bajte, ptojnične jame in turšična polja. In — — — gorami, ki so se polagoma približevale, leži grad barona Vrankoviča, h kateremu je bila namenjena njena dolga pot.

Helena je bilo nekako tesno. Vse se ji je zdelo nenavadno in nikakor ne primerno za gospodično, ki je že več let uživala ustanovo in plemenitaškem samostanu. Že petnajst samotnih let — — — In sedaj naj bo popolnoma drugačen tek njenega življenja. Na Dunaju, na lovski razstavi, ki jo je obiskala s svojo sestrnico, grofico Stary, je spoznala barona. Slučaj — mogoče pa je tudi grofica Stary nalašč uprizorila ta slučaj. Nezaupno je vedno premišljevala Helena, da ima grofica nečakinja, ki čaka že leta brezuspešno na kako ustanovo

v samostanu — — — Ali, — grofica ni mogla vedeti naprej, da bi ona, postarana gospodična, mogla barona že ob prvem snidenju tako živo navdušiti. Sicer je oni večer nekoliko tiho sedel ob njeni strani; toda pisal je grofici takoj po svojem povratku, če — — — Ne, to je gotovo: baron ji je iskreno naklonjen. In tako je sedela v dolgem dvomu in premišljevanju v kupeju male stranske železnice, da bi končno videla posest in barona ter rekla »da«, ako bi šlo vse, kot bi moralo iti. Grofica bi jo morala sicer spremljati, toda nenadoma jo je začela trgati po udih in odpotovati je morala takoj v toplice, vsled česar seveda ni mogla z njo.

Zamišljeno je potegnila iz žepa pismo, ki ji je prineslo nenadno vest, ter ga je brala vnovič. — — — Neutolažljiva sem, ker Te ne morem spremljati — — — baron hrepeneče pričakuje — — — ne bodi neusmiljena — — — In tukaj — — — zgodba o samoumorih v Vrankovičevi rodbini — — — Da, tozadevno se mora paziti v pogovorih! Torej, kako piše grofica. »Žalostna usoda leži nad Vrankovičevim rodом. Že stoletja se ponavljajo v prestedkih samoumori v njihovi družini. Osem Vrankovičevih prednikov se je usmrtilo, ne da bi se vedelo za vzrok. Praded Deme-ter se je zabodel, očetov ded se je ustrelil in ravno tako tudi oče. Edini brat je takrat prevzel gospodarstvo in kmalu nato so ga našli v gozdu obešenega. Baron Vrankovič je bil takrat — 20 let je že od tedaj — pri osemnajstih huzar-

jih; vsled žalostnega dogodka je kvitiral službo in živi od tedaj na gradu svojih dedov . . . In še nekaj se čutim dolžno, da Ti sporočim. Sicer je nesmiselno, dandanes se smehljamo takim rečem, kar je samoobsebi umevno. Pa Ti veš: So stvari med nehom in zemljo — — — Kratko rečeno: Pri Vrankovičih v gradu straši; prikazuje se bel menih. Kadar se prikaže, takrat je blizu ura, ko se čuti kak Vrankovič zopet dolžnega, da se usmrti. In kljub temu, da je cela ta stvar vsekakor neverjetna, vendar je res, da vsi Vrankoviči, ki so končali življenje na nenaraven način, niso imeli nobenega povoda, usmrtiti se vsled kake nesreče — — — Zamišljeno je zvila Helena popir. Lahka groza jo je stresla; z vzdihom se je naslonila v blazino ter gledala, kako se vedno bolj bližajo gore.

Nemirno je hodil med tem baron Vrankovič v svoji sobi semtertja. Obleden je bil v obledelo huzarsko obleko, ki je močno smrdela po kafri in naftalinu. Dracek, njegov hlevar, oskrbnik in sluga obenem, je vrtel nos po zraku in vohal. »Gospod, — še vedno smrdi! In kljub temu so molji izjedli luknjo — — — Bi rekel — — — uniformo sleči! Ako vidi gospica luknjo v rokavu, na — — — Popraskal se je za ušesi. »O, — baron je pljunil na tla. »Pa ji ni treba gledati — — — Ali so kozarci umiti?« Dracek je dvignil velik vinski kozarec kvišku, pogledal skozi proti oknu, ter ga obrišal skrbno s koncem srajce, ki mu je

padala preko belih platnenih hlač. — — — »Gospod! Kozarec je počen! Gospica si bo porezala usta — — —« Baron je močno zavihljal z obema rokama po zraku in podihal potem rokave. »Ali še smrdi, Dracek — — —?« — »Seveda gospod, — smrdi! In stol tukaj — gospod pazite, da se gospica ne vsehde nanj, če ne bo padla na nos — — —« — »Naj pade!« zamrmral je baron. »Počemu hodi sem!«

»Hm — — —« Dvomljivo je pogledal Dracek svojega gospodarja. Gladko obrt, z rdečkastim nosom in vodenimi očesci, je zrl černo predse. »Hm — saj je vendar gospod povabil gospico —« Baron je usta raztegnil. »Butelj — — —, če mi pa piše grofica, da kar nori za menoj — — —« »Hm, gospod bi se naj ne peljal na Dunaj!« — »Drži jezik za zobmi!« zrojil je baron. »Seveda — vam bi ugajalo, da bi šlo gospodarstvo tako dalje. Lenobe! Zadušil naj bi se v tem neredu in nesnagi!« In sunil je jezno v divan, da je mačka, ki je spala na njem, prestrašena odskočila. Vzdignil se je z divana oblak prahu ter zagrnil oljnate slike pradedov in se zopet počasi polegal. Dracek je zrl otožno predse; na obrazu se mu je poznala skrb. »Ne morem zato, ako ves grad razpada. Prejšni teden sem dejal, da se naj naredi ključ za vežna vrata. Ali je gospod dovolil? Vse noči je grad odprt.« — »Nihče nas ne bo odnesel!« — »Torej, prosim! Klet za steklenice se je podrla, ko je bila ona velika toča. Ali je gospod dovolil, da pridejo zidarji?« —

Gospodarski pregled.

Dunajska borza je bila pretekli teden zelo burna. Vsi vrednostni papirji so padali in zopet se dvigali kakor valovi na morju. Nekaj delnic je šlo pač skoro redno kvišku in sicer Škoda-delnice, bančni ter premogokopni papirji. Pred vsem seveda Škoda, ki so momentano favoriti na borzi. Zadostuje mestoma samo mala govorica, neznatna notica v listih, pa poskočijo delnice. Zdi se, kakor da se igra eden izmed velikih žonglerjev v družbi z drugimi denarnimi mogotci. Pred dvema mesecema so notirale Škoda 472 K in dne 27. marca 655 K. — Seveda niso šle nenadoma kvišku, ampak danes za nekaj kron, drugi dan so morda tudi padle, pa so vendar počasi tako visoko prišle. Zadnje dni je šlo seveda skokoma, samo v ponedeljek so poskočile Škoda za trideset kron.

Govorice, ki so bile vzrok tega burnega kupovanja, omenim samo na kratko. Najprvo se je raznesla vest, da bodo Škoda tovarne utrdile znano trdnjavo Vlissingen. Skoro je bila ta vest demantirana, ko se je tudi že druga pojavila; Škoda je vložila ponudbo, da vsaj deloma oboroži Kitajsko ter dobavi večje število kanonov in drugega orožja. Zopet nič. Sedaj je bilo pač treba nekoliko bližje iti, in tako čitamo v kratkem tole zanimivo notico. Škoda se združuje s Stabilimento tecnico v Trstu. Samo par dni je plavala ta raca, ko so morali priznati, da je tudi to izmišljeno. Vrh vsega tega je bil še parlament odgođen in tako je šel tudi bidže po vodi.

V torek, dne 28. marca so padle Škoda za trideset kron, pozneje so pridobile nekaj svoje prejšnje vrednosti, a da bi dosegle isto višino kot prej, je skoro izključeno. Izmed drugih vrednostnih papirjev gredo premogokopne delnice počasi kvišku. In to je lahko umljivo; dolga zima ni bila sicer huda, zato pa tem bolj trdovratna ter je izpraznila skladišča; industrija rabi nekoliko več vsled pomnoženih naročil. Na svetovnem trgu odsevajo vsi pojavi gospodarstva ter se takoj izražajo v tržnih cenah; zadoščajo že malce govorice o slabem vremenu, požaru kake svetovnoznane tovarne in cene takoj padejo. Za zadnji primer navedem vzgled iz prvih dni tega tedna. V noči od ponedeljka na torek je pogorel del znane papirnice Leykam-Josefstal, ki ima na Kranjskem tudi več tovarn; njene delnice ki so notirale že v ponedeljek 534 kron, so padle v torek takoj za 8 K ter so se dvignile do iste cene kot pred požarom šele počasi in na večkratno zatiranje tovarne v listih, da papirnica ni niti najmanj izgubila pri požaru, ker je deloma zavarovana, deloma pa more izdelovati isto množino blaga kot prej.

V ogrskem parlamentu je predložil v petek (24. t. m.) minister za notranje zadeve pogodbo, ki jo je sklenila vlada s paroplovnimi družbami, ki so združene v Severnoatlantskem Poolu; pogodba daje koncesijo za prevoz izseljencev iz ogrske države v Ameriko. Zbornica je izročila pogodbo brez debate upravnemu in izseljeniški odesku in posvetovalje. V javnosti jo je

posebno opozicionalno časopisje ostro obsojalo, ker daje paroplovnim družbam velike ugodnosti in bo vsled tega tok izseljencev in ogrske državne polovice gotovo precej močno narastel. Pred vsem bodo seveda Slovaki in Hrvatje še v večji meri kot dosedaj iskali sreče onstran morja. Zanimivo je, kako se je izrazil Košut o tej pogodbi. V svojem listu piše tako: Pogodba s poolom bo pospešila izseljeniško gibanje in zato jo obsojam kar najodločneje. Dvomim tudi, da bodo Zjedinjene države tako državno organizovano izseljevanje v velikem obsegu brez ugovora sprejele. Zdi se mi verjetno, da bo prišel v kratkem od tam protest, ki bo uničil nade te velike organizacije, kolikor mogoče veliko ogrskih državljanih v Ameriko speljati. — Tako se je izrazil ta politik in istega prepričanja mora biti vsak trezen človek, ki gleda kako narašča ta izseljeniška vojska in ki prinaša naši monarhiji žalostno slavo, da je prva med izseljeniški državami. Vsako leto izgubimo nad stotisoč ljudi, ki jih moramo prištevati najkrepkejšim izmed prebivalstva; koliko se jih pa nazaj vrne in kakšni pridejo nazaj v domovino, vemo Slovenci sami najbolje.

Prvi sadovi te pogodbe so se že pokazali v tem, da je prošil severnonemški Lloyd pod trdno Severnonemški Lloyd in F. Missler za protokoliranje ogrske podružnice.

Na združnem polju vidimo zadnje čase važno pridobitev, ki je prva te vrste v Avstriji. Na Češkem in Moravskem se je združilo več zadrug, da na združini podlagi ustanove sladkorne tovarne. To moramo pozdraviti brez dvoma kot velik napredek, posebno ker nam grozi nov sladkorni kartel, ki bo precej povišal cene sladkorju. Kartel se ni sklenjen, vendar se vrše pogajanja med posameznimi tovarnami; veljal bo do leta 1917 in bo v bistvu enak onemu, ki ga imamo v Avstriji že tri leta. V tem kartelu so udeležene samo nekatere tovarne, zato tudi ne more imeti mnogo vpliva ter se zadovolji z ne prevelikim dobičkom. Ker še tako dobro uspeva, ni čuda, da so prišle druge tovarne na misel združenja in tako bomo v par dneh imeli nov kartel, ki nam bo skoro pokazal svojo moč.

V ospredju vse akcije stoji dunajska Bodenkreditanstalt, ki ima precej svojega kapitala naloženega v sladkornih tovarnah. Ta denarni zavod je izpremenil Schöllerjeve sladkorne rafinerije in gödinske sladkorne tovarne v delniške družbe ter si tako osvojil gospodujoče stališče v tej industriji. Zato skuša torej sedaj potom kartela za svoj kapital kolikor mogoče visoko obrestovanje doseči.

Dr. Ivan Černe.

Jeseniške novice.

J Sreča v nesreči. Ko se je pretekli četrtek pomikal pogreb nekega otroka od Plaža proti Jesenicam, se kar hipoma vname obleka neki deklici od sveče, ki jo je držala v roki. Bila je v trenutku v plamenu šerpa in krilo. Dekletce je zavpilo in zbežalo po njivi, vsled česar se je obleka še bolj vnela. K sreči so ljudje hitro skočili za

veš ne, ljubi bratranec, kak dober vtis si napravil na Heleno. S solzami v očeh mi je priznala — — Tako je pisala grofica, vedno silnejši so bili njeni opisi, in sedaj stoji tu in čaka svoje bodoče neveste — — On, ki je navajen udobnega samskega življenja! Prijetno pijanjevanje s prijatelji, mala pijanost, ki jo tako proti večeru ljubi — — oh, vse bo končano.

Bleda od razburjenosti, je kmalu nato dala Helena baronu roko ter korakala ob njegovi strani preko dvorišča v grad. Kup gnoja je smrdel ob strani proti nebu, svinje so krulile, kokoši kodajsale, race gagale, in preko pota je prijazno žuborel moten potoček gnojnice — — Sploh je bil grad s prizidano kapelo videti od daleč veliko impozantnejši. Celotno visoke šmreke, ki so iz daljave tako resno in temno obdajale grad, so izgubile v bližini vse dostojanstvo.

Baron je vodil svojega gosta po hodniku. »Tukaj, milostljiva,« — odprl je neka vrata, »je vaša spalnica. Pravzaprav je moja soba, toda damam se spodobi prednost.« Helena je pogledala s sladkim smehljajem k njemu kvišku. Tu je stal v blešku uniforme! On, mož njene prihodnosti. Kar zavalovalo je po nji. »O, baron, kako se naj vam zahvalim za ljubeznjivi sprejem — —« Ganjena mu je dala roko, ki jo je glantno poljubil.

Pol ure pozneje je zapustila Helena v beli svileni bluzi, s sveže našganimi lasmi in rožasto pobarvanimi lici, sobo.

njo, ji strgali šerpo raz glavo, za krilo pa je zgrabil železniški delavec Mihael Troha, je nabral v gube ter stisnil s svojo suknjo, pri čemur se je dobro opeknel na rokah. Tako je bila deklica rešena. Mihael Troha zasluži talijo za rešitev, zakaj sicer bi bila deklica gotovo ob življenje.

J Zloba naših »Jutrovcev« je pač ravno taka, kakor njihovih ljubljanskih bratov. Kako so veseli, da so v »Jutru« dobili prostor, kamor morejo odkladati svoje laži. Tako so zadnje dni naprtili naši stranki strojnega mojstra Krauzerja, katerega smo zaradi njegovega nasilstva nasproti delavcem že opetovano obdelali v »Slovencu«. Krauzer je res napram delavstvu trinog ki je popolnoma sposoben za jutrovskega brata. Dopisniku »Jutra« pa svetujemo, naj nikar svojih izdelkov ne naznanja takoj svoji ženi, ker sicer mi za dopisnika in njegovo »delo« zve-mo prej, kakor je odpošlje!

J Socialni demokratje ustanavljajo na Jesenicah nov konsum posebno za železničarje. Železničarji pa le zmigavajo z glavo, ker jih je oplašila nepostavna izpraznjena blagajna, v katero so metali svoje prispevke zato, da so bili od tega nekateri veseli. Ko bi bili sociji pametni, bi v kaso brez dna nobenega vinarja sploh ne vrgli. Je res vredno premisleka!

J Predavanje. Jutri, v nedeljo zvečer, ob navadni uri bo v »Delavskem domu« na Savi običajno društveno predavanje.

J »Zlatorog«, krasna nova narodna igra, se uprizar v Katol del. društvu na Belo nedeljo zvečer, za kar se društvo prav pridno pripravlja.

J Občni zbor hranilnice in posojilnice na Jesenicah se vrši v nedeljo ob 4. uri popoldne, na kar člane opozarjamo.

Tržiške novice.

J Javno predavanje bo v nedeljo, 2. aprila, točno ob štirih popoldne v spodnji družbeni dvorani. Predmet predavanja: Tržišč za časa francoskih vojsk in ob požaru leta 1811. Predavanje bo posebno zanimivo sedaj, ko je minulo ravno sto let od teh dogodkov. Vstop je vsakemu prost.

J Ob stoletnici požara. 30. marca je bila v farni cerkvi ob 6. uri zjutraj sv. maša, katere se je udeležila tudi domača požarna bramba.

J Ubil se je 70letni Nikolaj Meglič, p. d. Miklavž. 29. marca je šel v Kukovnico po seno, katero je z vrvjo vlekel po strmih drčah s planine. Pri tem se mu je vrv utrgala in padel je z vso silo na skalnata tla in bil najbrže takoj mrtev. Ko so ga pred njim idočim pogrešili, so ga šli iskat in so ga dobili mrtvega z razbito črepinjo. Rajni je bil mož poštenjak od nog do glave in zelo priljubljen. N. v m. p.!

J Novi razlagavec sv. pisma v očeh tržiških socialnih demokratov je Ant. Kristan. Minulo nedeljo ga je zopet gorečnost prignala v Tržič, kjer je pri Pelarju zbranim sodrugom tako imenitno razlagal sveto pismo, da so mislili, da so v cerkvi. »Pa pravijo, da so zopet vero naši voditelji, danes naj bi ga bili prišli poslušat našega Kristana,

pa bi jim bili za vselej zavezani njih hudobni jeziki« tako so modrovali. Mi smo si pa mislili: uboge sirote, kako se vendar dajo za nos voditi! Kristan naj bi jim mesto sv. pisma raje razlagal, zakaj in kako je odpadel od cerkve in da torej na sveto pismo da toliko kot na počen groš. Že sedaj tržiški sodrugi željno čakajo knjige, ki jo bo izdal njihov prerok z naslovom: »Popolna in najboljša razlaga sv. pisma«, spisal in izdal Anton Kristan, apostol socialne demokracije, založili tržiški socialni demokratje. Prodaja se v tržiškem konsumu (prej Prosen).

J Igra »Cvetina Borogradska« je zadnjič zopet napolnila dvorano. Za prihodnjič se pripravlja igra »Divji lovec«.

Iz rdečega labora.

+ Socialnodemokratski voditelj za še večje kanone! Ko smo zadnjič približili dejstvo, da je vodja francoske socialne demokracije Jaurès v zbornici zahteval, da vlada za nove dreadnoughte nabavi še večje kanone kakor jih namerava, je naš »Rdeči Prapor« bil ves iz sebe in trdil, da smo se vedoma zlagali. Zdaj se je pa Jaurès sam oglasil v svojem listu »Humanité« in razlil celo golito francoske rdeče gnojnice na »avstrijske klerikalce in šoviniste«, ki so se predzrnilo poročati o tistem njegovem štiriinidesetkaliberskem kanonskem govoru. To Jaurèsovo zmerjanje pa le kaže, da ni njegova vest kanonov čista in res — ko na vse strani zabavlja in psuje in celo avstrijskega prestolonaslednika ne pusti na miru, priznava, da je res mesto 30 centimetrov topov za nove dreadnoughte zahteval 34 centimeterske, to pa da je storil zato, da ožigosa »meščansko« vlado, ki je naročila pri velikih industrijih kanone, ki so že zastareli in za boj manj sposobni; sicer pa da je govoril zoper oboroževanje in odločno obsodil militarizem. — Kaj pomagajo vse Jaurèsove fraze zoper militarizem, če je pa on v isti sapi predlagal: da se ima dovoljenje kreditov za topove za dreadnoughte tako dolgo odgoditi, dokler vlada namesto 30 centimeterskih, ne prvorazrednih topov ne naroči 34 centimeterske, kateri kaliber da je za moderni boj najbolj primeren! S tem je Jaurès prekosil najhujše militariste in naložil državi za dreadnoughte najmanj za eno samo leto 50 milijonov stroškov več, kot je sama nameravala! In treba je pomisliti, da so to precej nepotrebni stroški, ker strokovnjaki trdijo, da 34 centimeterski kaliber ni veliko boljši od 30 centimeterskega. To socialno demokratično sleparstvo je treba visoko pribiti — na Francoskem so jim od vlade projektirani dreadnoughti še preslabi, pri nas pa se bodo v sedanjem volivnem boju drli, kakor da bi jih na meh deval, da so »meščanske« in »agrarne« stranke dovolile milijone za ladje in tako ljudem kožo s telesa »nele! Očudni hlapci! Jaurès in njegov najintimnejši prijatelj, sedanji vojni minister Bertheaux, se zavzemata za čim največje stroške za armado, dočim francoski delavci še danes čakajo tiste »milijarde«, ki jim jo je Jaurès obljubil od konfisciranih samostanov, ki nas pa hoče-

»Ker je v družinski grobnici hladneje kot v kleti. Seveda — ti se bojiš, iti zvečer v grobnico in poiskati izza krst steklenice. Ali se bojiš, da te kdo zgrabi za srajco. He?« — »E, gospod, kaj se bom bal, kar je mrtvo, je mrtvo — —«

Nekaj hipov je bilo tiho; le stara tura na umazani tapeti je melanholično tiktakala. »Gospod!« Zaupno se je priplazil Dracek bližje. »Dobro jed kuha Milka. Pura — tako velik. Prešiček — bel in gladek kot dojenček. — — In kakega vina naj prinesem?« — »Hm,« pomenljivo je pogledal baron predse. »Ženske pijejo rade sladkega. Prinesi torej dve steklenici muškateleca. Ako prideš notri, takoj na levo za krsto blagopokojne stare matere.« Dal mu je ključ. »Zapri vrata kapelice za seboj in pojdi po drugih stopnjicah gor v mojo sobo. Da se mi na dvorišču kaka steklenica ne izgubi!« Dracek je hotel oditi. Toda se ena skrb je dremala v baronovem srcu. »Dracek! Dolfek vendar ne bo na poti iz kolodvora zvrnil gospodične v jarek?« Dracek se je popraskal za ušesi. »Upam da ne, gospod. Mogoče se bo Dolfek zdržal ter se ne bo napil v Gurici — —« Nalahno je zaprl duri za seboj.

Baron je globoko vzdihnil. Tu si je skuhal pošteno juho! — — No, sedaj ko se je šlo za resnico, mu je postajalo neznanstvo tesno in strahopetno v prsih. In ko je šel po hodniku, se mu je zbudilo nekaj podobnega sovraštva napram grofici. Ona je vsega kriva! Pismo na pismo je prihajalo — — »Ti še ne

Baron jo je pričakoval. Radovedno se je ozrla Helena okoli sebe. »Ta vhod vodi pač v sobane?« Baron je prikalil nekoliko v zadregi. »Oh, prosim vas, pustite, da pogledam!« Predno je mogel preprečiti, odprla je vrata. Mogočni kupi slame in sena so ležali v kotih. Začuden je obstala Helena. »Da — — ta prostor služi za shranjevanje krme,« priznal je baron počasi. »Skedenj se je namreč podrl. Čakam samo na zidarje in medtem — —« Helena je prikimala in je odprla druga zrezljana lesena vrata. »Tukaj pitajo purane,« pojasnil je baron umerjeno. »Zraven stoječo sobano pa,« korakal je junaško dalje, sem pustil prireditelj v strelišče. In v tem prostoru,« odprl je mala vrata, ki so vodila v pritličje, »pa imamo prešičke!« Drzna odločnost je zvenela iz njegovega glasu. Helena pa je postala vidno malobesedna. »In hišna oprava — —?« vprašala je končno tiho. »To sem pa tukaj spravil!« Vstopila sta v malo dvorano. V velikem neredu so bili v njej nakopičeni razni stoli, omare, raztrgani divani, mizi, postelje in starodaven glasovir je molel svoje tanke noge kvišku. »Moj Bog, koliko prahu!« Presenečena je ometala Helena z žepnim robcem pred nosom sive oblake prahu, ki so se dvigali pod njenimi nogami iz trhljenih desk. Baron je nevoljno zmajal z rameni.

Hitro sta prekoračila pusti prostor in stopila v jedilnico. Izpod stropa je visela petrolejska svetilka in Hirko, baronov ljubljani maček, je sedel na

svojem navadnem prostoru, na pogrnjeni mizi. »Za božjo voljo, zapodite zver proč! Ne morem videti maček!« — »Toda milostljiva,« skušal jo je pomiriti baron. »To je ja Hirko! Ta spi vedno pri meni v postelji.« — »V postelji?« Brez moči je hotela sesti Helena na bližnji stol, toda baron jo je krepko potegnil kvišku. »Ne! Vsedite se raje na ta stol!« Njegov glas je bil razdražen. Prestrašena je Helena obstala. »Zakaj?« — »Oni se maje,« je odvrnil baron kratko. Tiho se je Helena vsedla na ponujeni stol. Černo je stopil baron parkrat po sobi gorindol. Zakaj je prišla, če ji ničesar ni všeč! In sploh, — pogledal jo je kradoma postrani — da bi bila tako suha, se ni spominjal! Postalo mu je vroče. . . . Prostori se lahko preurede,« menila je Helena čez nekoliko časa bolj boječe. Predno pa je mogel baron odgovoriti, so se odprle duri. Dracek, s sklado pečene perutnine, je stopil v sobo. Prišel se je obed in Helena je postajala nekoliko boljše volje. Jedla je, govorila o grofici, lepi okoličnici, bila je ljubeznjiva in se tudi smehljala. Toda baron se ni ogrel ter se je včasih globoko zamislil in izbulil oči v mizo. Končno je Helena vstala. Jutri je vendar še en dan! Jutri bo pač vse to lahko povedala, kar ima na srcu.

Milka jo je spremljala v spalnico. »Lahko noč, gospica,« je zašepetala dekletu. Boječe je obstala Helena v spalnici, opremljeni s starinsko opravo in slikami. »Kam pelje ta izhod?« Pokazala je na mala železna vrata. »Ne odprite,

fisciranih samostanov, pri nas pa hoče, je na vislice! Te sleparje bo treba v sedanjem volivnem boju do nagega razkrinkati!

Tedenski pregled.

Na praznik Marijinega oznanenja je na shodu v Unionu govoril dr. Šusteršič o delu S. L. S. v državnem zboru, in o ljubljanskih občinskih volitvah. — V Črnoljugu je bil shod Kmečke Zveze. V poldrugiurnem govoru je poročal deželni glavar o stanju belokranjske železnice, o gospodarskih načrtih deželnega odbora za Belokrajino, in o delovanju deželnega in državnega zbora. — Deželni zakon o melioracijskem zakladu (zaklad o deželni kulturi in cestnih zgradbah) je dobil cesarjevo potrjenje. — Na Hrvaškem delajo na to, da se združita seljačka stranka in hrvaška stranka prava. — Liberalci so se zopet igrali shode. Shod pri Debevcu na bregu je bil blamaža za stare magistratovce. Na shod je prišlo 16 oseb. Na shodu pri panju v Vegovih ulicah je bilo 30 oseb, pa med temi ljudje, ki nimajo volivne pravice. Pri Auru (30 oseb), je bilo dr. Tavčar - Ljubičev pogorišče. — Razpuščena prva ljudska zbornica je v štirih letih imela 275 sej. — Bolezen črnogorskega kralja se je precej poslabšala. — Na Portugalskem so prišli na sled zaroti, ki je hotela strmoglaviti republiko in zopet uvesti monarhijo. — Koroška S. K. S. Z. je imela 26. t. m. občni zbor. Društvo ima včlanjenih 34. — V Spodnjem Dravbergu je bil 26. t. m. združno - gospodarski shod. Govorili so gg.: Traven o pomenu zadrug, Kristof o živinoreji, Grafenauer o krivicah na šolskem polju. — V Gabrijah na Primorskem se je 25. t. m. ustanovil telovadni odsek. — Prva slovanska tvornica igralnih kart je izdala slovanske karte. Uporabljeni so samo slovanski motivi in narodne noše. — V ameriški državi Nova Karolina so sklenili zakon, ki določa, kako naj se nosijo moški in ženske. Enkrat za vselej se določi kraj za obleko moških, ženskih in otrok. — Na Dunaju so našli 98.000 Čehov, 4000 manj kakor pred desetimi leti. — Na Štajerskem je vsa nemškutarska banda sklenila, da z lažmi in izmišljotinami izrablja po Spodnjem Štajerskem polom Glavne posojilnice in koroške Centralne. Sklenili so pisati proti slovenskim denarnim zavodom in izdati brošuro, v kateri bodo lagali o »škodljivosti« slovenskih denarnih zavodov. — Turki nimajo sreče. Vstaja Arabcev traja že dolgo časa. V Albaniji se je pa sedaj pojavila resna vstaja. Nastopili so katoliški in mohamedanski Arabci, katerim pomagajo Črnogorci. Po nekaterih krajih so že Turke nabili in vzeli več trdnjav. — Umrl je župnik v pokoju gospod Gašper Majar v Št. Vidu nad Ljubljano. — Državna zbornica je razpuščena. Nove volitve bodo 13. junija. — Umrl je žirovski župnik g. Jožef Vidmar.

Godovi prihodnjega tedna: 2. aprila, nedelja, 5. postna tih: Franc Pavl. 3. aprila, ponedeljek: Božja glava; Abundij, škof. 4. aprila, torek: Izidor, škof; Rozamila, devica. 5. aprila, sredo: Vincencij fererski, spoznavalec; Irena, devica. 6. aprila, četrtek: Sikst, papež; Celestina, mučenica. 7.

gospodična, — v grobnico. — »Kaj?« Prestrašena je odskočila Helena. »Toda gospica,« pomirjevala jo je Milka, »saj to ni nič hudega. Gospod spi vsako noč tukaj!« Nato je odšla. Zona je spreletela gospodično. Zlezla je oblečena v posteljo ter je kmalu zaspala, utrujena vsled dnevnih dogodkov.

Skrbi poln je korakal med tem baron po sobi. Dracek je pripravljal na divanu ležišče. »Dracek!« Z nagrančnim čelom je obstal baron pred njim. »Kaj meniš ti o gospodični?« Dracek se je popraskal za ušesi. »Suha je! Moj Bog, kakor deska —« Baron je žalostno prikimal. »In ti boš v bodoče nosil livrejo in čevlje.« — »Bog ne daj! — Čevlje!?« — »In mačke morajo proč.« — »Mačka, Hirko?« — »Joj, joj —« — »Zopet se je popraskal. »Saj sem rekel, naj se gospod ne pelje na Dunaj!« — »Drži jezik,« zrojil je baron. Prinesel mi še vina —«

Tanki lunini žarki so lili srebrno svetlikajoč v sobo, kjer je spala Helena. Razlivali so se po sliki zabodenega Demetra in obešenega Vladimira ter se končno splazili na koničasti nos speče Helene. Nemirno je obrnila glavo in se nenadoma zbudila. Tajinstveno se je blestela soba v luninem sijaju. Istočasno jo je zgrabilo nekaj okoli srca: Nekaj se je gibalo za železnimi vrati, ki so stale nasproti njene postelje, obsevane od lune. Za vrati, ki vodijo v grobnico! — — — Strašna groza je olede-

aprila, petek: Dev. Marija sedem žalosti; Herman, spoznavalec. 8. aprila, sobota: Adalbert, škof; Dionizij, škof.

Vstaja v Albaniji.

Vstaši napredujejo.

»Tribuna« poroča, da so vstaški Albanci že osvojili skadrsko utrdbo. Skadrski vali je izdal oklic, ki pozivlja prostovoljce, naj pristopijo armadi. Valjevi agenti so hujskali Albance proti kristjanom, a ko so protestirali konzuli, seje uradno izjavilo, da so izdali pomotoma hujskajoči oklic.

Boji pri Šipcaniku.

Dne 30. t. m. ob sedmi uri zjutraj se je vnel boj med turškimi vojaki podpiranimi od mohamedanskega prebivalstva v Tuzi. Turška posadka je zapustila utrdbo Šipcanik, kjer so jo vstaši več dni oblegali, a ob pol eni uri popoldne je morala bežati nazaj v Šipcanik. Kajmakan ni dovolil domačinom, da pobegnejo v utrdbo, zato jih je ušlo 30 čez mejo.

Boji pri Skadru.

Iz Carigrada se poroča, da so se morale turške čete po 24urnem boju popolnoma umakniti iz Tuzija. Turki so izgubili štiri častnike in 160 mož. Vstaši so svojili in zažgali 10 utrdbic. Skadrski guverner ceni število vstašev na 10.000, med njimi 2000 Črnogorcev. Albanski begunci v Cetinjah so po vstaji presenečeni, ker se je dvignil rod Kliniati. Uradno Črnogora izjavlja, da zavzema glede na albansko vstajo popolnoma nevtralnno stališče.

Albanska vstaja in Garibaldi.

Ricciotti Garibaldi izjavlja, da se nahaja Skader dejansko v rokah vstašev, ki so močno zasedli vse hribe okoli mesta. Vstaši so izborni oboroženi, a niso dovolj organizirani in primanjkuje jim denarja. Nekaj tisoč Albancev je pobegnilo čez mejo in ga že ponovno prosili za pomoč, ki jim jo ne po odklonil, a delati noče italijanski vladi nobenih sitnosti. Pripravljeno ima vse, a kdaj da bo udaril, ne izda. Garibaldi sodi, da bi bilo najboljšo, če se doženejo razlogi vstaje in se prisili Turčijo, da pravočasno izpolni upravičene želje Albancev.

Mobilizacija Turčije.

Vojni minister je mobiliziral deset rezervnih bataljonov na Kosovem Polju in v Solunu. Več nizamskih bataljonov je dobilo povelje, naj odrinejo proti Skadru. Uradno se poroča, da so Malisori pobili veliko vojakov in da se pripravljajo napasti Skadar. Oblasti so vse vladi zveste Mohamedance oborožile, da odbijejo napad na Skader, a pričakujejo nujno ojačenj.

Prodiranje proti Skadru.

Na tisoče Malisorov prodira proti Skadru. Osvojili so Tuzi in Kaštrat, pomorili vse vojake, ki se niso udali, razrušili brzojav, zažgali in oplenili sodno poslopje. Skader brani en sam bataljon, oborožili so vse mohamedance, ki so sposobni, da nosijo orožje. V gusinski okolici stojita dva bataljona, ki nameravata napasti vstaše od strani, a na zmago glede na veliko premoč vstašev ni misliti.

»Krivoprisežnik.«

Krivoprisežnik. »Ljudski oder«, zbirka iger, pripravne za naše odre, je izdal zdaj precej za »Domnom« novo dramo »Krivoprisežnika«, delo slovečega ljudskega pisatelja Anzengruberja, S »Krivoprisežnikom« nam je »Ljudski oder« podal pravi biser svetovnega slovstva. »Krivoprisežnik« slovi po pravici po tem, da opisuje izvirne, prave kmečke značaje in z nedosežno realistično sliko tragedijo posneto po resničnem življenju. »Krivoprisežnik«, glavna oseba drame, je ošaben kmet, zapovedljiv, trmast in lakomen, ki je po krivem prisegel, da bi neko posestvo pripadlo njemu, ne pa neki zapeljani revli, oziroma njeni hčerki Veroniki, kateri bi bilo po pravici šlo. Da bi se pa rešil tega greha, je hotel svojega sina Franceta dati študirati za duhovnika, v mislih, da ga bo lahko tega greha odvezal; ker pa sin za ta poklic ni, se rodi silna tragika, ki trdega in koristolovskega kmeta, ki svojo sebičnost skriva za pobožnostjo, podere. Sin se zaljubi v Veroniko in pride v posest onih listin, ki izpričajo, da se je oče postal posestva na podlagi krive prisege. Vsled tega ga hoče oče ustreliti, a tudi to mu izpodleti in končno vsled očitkov pekoče vesti, ki ga vedno hujše grize, zblazni in nagloma umre. Franc in Veronika se pa poročita. Ni treba veliko povdarjati kako so ti dogodki pretresljivi in kako posegajo globoko v življenje. Ancengruberjev »Krivoprisežnik« se po celem svetu igra in je ena najpripriljubljenejših ljudskih iger v slovenskem prevodu se bo tudi pri nas stalno udomačila. V obliki pa, kakor ga nam podaja »Ljudski oder«, je njegova vrednost še večja. Kajti »Krivoprisežnik« je v pričujoči izdaji opremljen s tehninimi opombami, ki omogočujejo, da bo tudi najmanjši podeželski oder mogel to lepo igro uprizoriti povoljno. Prizori, ki se v sluščaju, da nima društvo dovolj igravcev na razpolago, lahko brez škode izpušče, so sestavljeni v oklepaj, pred vsakim prizorom je narisan načrt za scenerijo, pa tudi posamezne osebe v igri so v opombah natančno označene, kakšnega značaja so, kako približno stare, kakšne zunanosti in kako oblečene. Vrhtega je povedano, kako se inscenirajo grom, dež, veter, blisk in mesečina. — »Ljudski oder« je torej preskrbel, da »Krivoprisežnika« tako izda, da odgovarja vsem zahtevam, ki ga morejo odri nanj postaviti. Za uprizarjanje dobrih ljudskih iger z zdravim jedrom je zopet storjen velik korak naprej in ni dvoma, da bodo »Krivoprisežnika« povsod z velikim veseljem in pridom sprejeli. Za prireditev je določena tinitjema 15 kron. Knjiga stane 80 vin. in se dobiva v »Katoliški Bukvarni«.

»Slovenska Straža.«

IV. glavna seja vodstva bo po Veliki noči. Gg. odborniki posameznih dežel dobe v nekaj dneh okrožnice o perečih zadevah in naj pripravijo svoje referate. Posebno važnost polagamo na to, da pridejo k seji vsi odborniki. Seja bo najbrže celodnevna.

Zanimanje in upanje v Slovensko Stražo raste. Izprevidi se sicer bolj iz vedno pogostejših prošenj, nego iz do-

neskov. Pa tudi to je napredek, ker vemo, da naše ljudstvo ne bo zapustilo obmejnih bratov obupu in poginu. In ravno sedanji spomladanski in poletni meseci bodo meseci hude preizkušnje in vročih bojev slovenskega ljudstva. Najhujše bo na meji. Branimo mejo! Branimo svoje ljudi! Velika noč, praznik neizmerne sile in vstajenja, naj vzbudi vse speče! Ustanavljajte nove podružnice! Pošiljajte Slovenski Straži bogate darove! Obojega manjka; obmejni bratje pa stoje pred vročim, morda odločilnim bojem. Zrtvuemo glavo, srce in denar!

Na pomoč, domovini v obrambo, prihaja nova četa. V Krškem se ustanovi nova podružnica Slovenske Straže. V velikonočnem času kliče vsem ostalim župnijam:

Vstanite! Ustanovite svojo novo podružnico Slovenske Straže! Povsod tli iskra ljubezni. Zanetite iz nje velik ogenj ljubezni za delo in žrtve domovini v obrambo in svobodo!

Podružnice Slovenske Straže niso bile ustanovljene zgolj za to daskličjejo enkrat na leto občni zbor in poberejo članarino. Ne takoj iz zibelke v mrtvačno rakev! Nепrestano delo, to je življenje. Uresničiti in spraviti v življenje, kar je namen Slovenske Straže povsod! Kako delati? Evo nekaj vzgledov:

Neka podružnica dela na to, da pridobi vse vaščane za Slovensko Stražo. Njeno geslo je: V vsaki hiši vsaj 1 Stražar (redni član) in 1 oproda (podporni član)! Lepo geslo! Posnemajte!

Druga podružnica hoče doseči isto na drug način. Doseči hoče da bodi vsaka hiša v župniji zapisana v Mohorjevo družbo, ker ve, da bodo v kratkem vsi Mohorjani i Stražini člani. To je tudi želja in cilj glavnega društva. Posnemajte!

Pri tretji podružnici so članice v enem tednu razprodale 700 narodnih kolkov. Hodile so po vseh hišah, narodnih kolkov jim je zmanjkalo in naročile so takoj novih! Vzgle!

Podružnica v Križah pri Tržiču je priredila veselico za Slovensko Stražo. Prinesla je 100 svetlih kronic. Vzgle!

Zenska podružnica v Loškem potoku je priredila čipkarski tečaj za slovenska dekleta iz kočevske narodne meje. Nekaj članic je šlo zadnjo nedeljo pomagat v sredo Kočevarjev, v Dolgo vas, pri Kočevju tamošnjim vrlim mladenkam pri gledališki igri. Dolga pot in žrtve, a prava ljubezen do svojih bratov in sester zmore vse in premaga vse! Sploh je Loški potok ponos in velika podpora Slovenski Straži. Skoro ni tedna, da ne bi marljivi gospod kaplan Škrli poslal kake zbirke kronic. Tako se dela! Vzor drugim!

Podružnica v Doberlivi na Koroškem je priredila veselico v korist Slovenske Straže. Ravno tako podružnica v Velikovcu.

V Konjicah na Štajerskem se je podružnica Slovenske Straže odločila, da bo zasnova krajevno zbirko narodnih in zgodovinskih znamenitosti konjiškega okraja. Podružnično tajništvo bo prevzelo ureditev zbirke. V svojem pozivu vabi ljudstvo, naj se odzove in prinese: stare podohe in podo-bice, star denar narodne noše, pesmi, pregovore, stare knjige, izdelke, ki pri-

z sladkimi besedami, in potem — — — »Sladke besede? O, tu se pa že vse neha! Saj vi ste vendar kar noreli za menoj! — — —« Na to ni imela Helena nobenega odgovora. Zaničljivo se je obrnila ter odšla iz sobe. Kmalu nato je naznanjala veselo pokanje biča, da je odpotovala.

Nekoliko ozkosrčno je zrl baron skozi okno za vozom. »Dracek! Ali si čul! Belega menihja je videla — — — Na, zaradi mene!« Baron se je zravnal in izbočil prsa ter se udaril po njih z vso močjo. »Potem pa bom jaz prvi Vrankovič, ki se ne bo ustrelil — — — No, zakaj se pa smejaš? — — —« Začuden je pogledal baron Draceka, ki se je tolkel od veselja po kolenih. »Joj, gospod! To je pa vesela zgodba! Saj sem bil jaz beli menih! Jaz, v svojih belih hlačah! — Ali me ni še včeraj zvečer poslal gospod v grobnico po vina. Ali nisem, kakor vedno, šel skozi gospodovo sobo, kjer je spala gospodična, nazaj. Jaj, jaz tepec! Nisem vedel, da bom kdaj naredil kaj tako pametnega.«

Bleščeč smehljal je razsvetlil do-brorejeni baronov obraz. Vidno olajšan je udaril Draceka po ramenih. »Saj sem ti rekel, da si krasen človek! — Danes pa hočemo biti veseli! Povabili bomo župnika in gozdarja — — — Dracek, danes pa najboljšega!«

nela njene ude. Začuli so se tihi koraki iz globočine; prihajali so vedno bližje — — — neka roka je tipaje grabila po vratih, in zgrabila za kljuko. Tu so se odprle duri — blesta postava se je splazila naprej: beli menih, blede obsevan od lune je stal na pragu — — — Heleni je postalo črno pred očmi, čutila je, kako ji je obstalo srce. Beli menih — prišel je napovedat baronovo smrt! — Mrzla groza jo je davila za vrat. Čutila je, kako pojema, zginila ji je zavest, in postalo je vse tiho.

Zjutraj jo je našla Minka v težkem snu. Lahko je potegnila nekoliko odejo raz nje. »Dobro jutro, gospica!« Splašeno je odprla Helena oči. Svetlo jutranje solnce je sijalo v sobo. Potegnila si je z roko preko čela, naenkrat pa je skočila z groznim krikom iz postelje: Hirko, maček, je ležal v globokem snu poleg njene blazine. »Mačka! Še to! Kako je prišla ta zver notri? — Vzemite jo proč!« — »O jej, saj je Hirko. Ponoči skoči vedno skozi okno v sobo in spi potem v postelji.« — »Dobro, naj ostane,« je odvrnila Helena odločno. »Jaz pa grem! Recite baronu — — — da sem bolna; preskrbite mi voz — — —« In z vso naglico se je začela oblačiti, obenem pa je polna strahu poslušala, kdaj počí strel. Beli menih! Tamkaj skozi ona vrata se je prikazal. Vstali so ji pred očmi z vso grozo dogodki preteklih noči. Proč mora, predno se baron usmrti. In prišlo ji je na misel, kako

pust in izpremenjen je bil včeraj zvečer baron. Ni dvoma več. Beli menih je vrgel svojo senco že prej nanj — — —

Vsa zmešana je vstopila Helena v jedilnico, kjer sta jo napeto pričakovala baron in Dracek. »Ali je voz pripravljen?« — »Gotovo,« odvrnil je hitro baron. »Ali pa smem vprašati — — —« Utrujena je Helena sedla na stol, toda ta se je močno zamajal, da je s presunljivim krikom skočila zopet kvišku. Prestrašen jo je zagrabil baron za roko. »Moj Bog, saj sem vam vendar povedal včeraj, da se stol maje! In kakor nalažja na ta stol — — —« Ogorčena se je zravnila Helena. »Kje si morem to zapomniti? Vse se tukaj maje! Cel grad! — — — Kaj pa ste pravzaprav mislili, ko ste goreče prosili, naj vas obiščem?« — »Kaj? Vi ste ja na vsak način hoteli priti!« — »Jaz? V hišo, kjer me v spanju napadajo mačke, kjer ni celega stola, nobenega kozarca, kjer ponoči duhovi romajo — — —« »Duhovi?« — »Da, če hočete vedeti na vsak način: beli menih je prišel iz grobnice. Razumeli boste, da v taki hiši ne morem ostati dalje.« Nekoliko začudeno jo je pogledal baron. »Beli menih?« — »Da! V mesečini je stal pred menoj — — —« Jezno je udaril baron z noge ob tla. »Vam se vrti v glavi! Preveč ste jedli včeraj zvečer in potem ste imeli težke sanje!« — »Zadosti razžaljenj!« Tresoč se od jeze je stala tu Helena. »Sramotno je, zapeljati deklico

čajo o domači umetnosti, kakor stare skrinje, omare itd. Kaj namerava podružnica s tem? Podružnica samo pravi: S tem hočemo zanesti med ljudstvo zmisel za zanimanje za dragocene malenkosti in malenkostne dragocenosti, ki je sicer popolnoma prezrejo in porazgubijo. V posebnem predavanju bo poučila ljudstvo o velikem narodnem pomenu te akcije za ohranitev značaja svoje zemlje. Hvalevredno je to delo, popolnoma odgovarja prosvetnim sredstvom Slovenske Straže. Poglejte § 3. drutvenih pravil in storite tudi, začnite s tem delom tudi drugod!

Boj žganju! Ena naših podružnic globoko uvideva da je žganje najhujši naš narod. nasprotnik. Alkohol vstvarja ljudi brez volje, brez ponosa, brez značaja, brez pridnosti, brez poleta kvišku, ampak vse gre navzdol v blato bede in renegatstva! Narod, prepopen z žganjem, se ne bo vzdržal! Treznost v ljudi! To je klic vrle podružnice **Vič-Glince** pri Ljubljani.

Na cvetno nedeljo dne 9 aprila priredi v korist Slovenske Straže javno predavanje in igro: »Brez žrtev ni zmage! Ta izvirna narodna igra v 4. dejanjih ima protialkoholno tendenco. Kjne kako lepo združi delavna podružnica potreben boj proti alkoholu z dobičkom Slovenski Straži. Posnemajte jo povsod ker v vsaki vasi mori kralj alkohol.

Od istega prepričanja in ljubezni gnani so vrli **slovenski koroški mladeniči** izdali sledeči oklic: Slovenski mladeniči! Dnevi vojaškega nabora so tu: Nemčurji in liberalci bodo vpili in se pretepali vsi pijani za kar pa ne bodo imeli drugega kot glavobol prihodnjega dne. Mi slovenski mladeniči pa bomo pametni in ne mečimo denarja v žrelo nemčurskih gostilničarjev. Darujmo ta dar namesto pijančevanja **Slovenski Straži** vsak po svoji moči. Pošljimo pa denar naravnost na urečništvu »Mira«, da nam bo potem »Mir« poročal, kateri in koliko je pomagal povijati šopek ki ga pošlje Slovenski Straži od naborov **koroški mladeniči**. Tako oklic koroških fantov. Fantje, po Kranjskem, Štajerskem in Primorskem, storite tudi vi enako!

Za Veliko noč ne pošiljajte drugih razglednic, kakor samo one Slovenske Straže s sliko: **Junak**. Trgovci in podružnice dobe 100 kosov za 8 K.

Narodni kolek je še premalo razširjen Ljudstvo še ne pozna njegovega namena. Poučite ljudstvo in pridno razpečavajte narodni kolek: Slovenska zemlja Slovincem, Slomšek, Lepa naša domovina (Slovenka) in **nov** krasen kolek **Brezje**. Marija Pomagaj središče vsega slovenskega ljudstva.

Letošnja Velika noč naj bo tudi za Slovensko Stražo vstajenje k večjemu delu in požrtvovalnosti in darovom njenih članov. Pripravimo obmejnemu bratom: Veselo Alelujo! Pošljimo jim pirhov pisanic!

Slomškov dar čez 20 K:

Nabrano ob godovanju župana gospoda Jos. Gregoriča v Retjah po gospodu K. Škrlj, kaplanu, Laški potok, 26 K 2 vin.

Nabralo se je kot Slomškov dar:

Izročila tvrdka R. Miklavc, Ljubljana, katero je nekdo pustil v trgovini,

8 kron. — Andrej Kopitar, Kaplan, Leskovce, 3 K. — P gospodu dr. M. Božiču, preostanek pri gledališki predstavi, prispeval g. J. Mejač iz Komende, 2 kroni. — Neimenovan 26 vin. — J. Rojina, Ljubljana, 74 vinarjev. — Nabral g. Artman v Dobovi pri Slovenjem gradu na gostiji Globačnik-Zorman, 10 K. — Ob priliki promocije g. dr. Josipa Podobnika zložili »Zarjani« pod geslom: »Živio Plankarjev Jože!« 17 K. — Po g. Franu Gartnerju, župniku, Planina, nabrano ob sklepu svetega misijona 5 K.

Iz nabiralnika:

Iz nabiralnikov podružnice Slovenske Straže v Črnem vrhu nad Idrijo 9 kron.

Prihodnji teden nekoliko več!

Zahtevajte vzorce papirja Slovenske Straže. Ravno kar se razpošiljajo onim, kiso jih že zahtevali. Priporočamo se posebno župnim uradom, županstvom, krajnim šolskim svetom, hranilnicam in posojilnicam. Fino blago, izredno ugodne cene, trgovcem znaten popust.

Kdor se hoče zavarovati za življenje, doživetje, otroško doto, pogreb, starostno rento, nanj to stori potom Slovenske Straže in bo najboljšje postrežen. Mesto agenta naj dobi Slovenska Straža provizijo!

Slovenska Straža priporoča, da pri nakupovanju kupujete izključno:

V težavnem boju, ki ga bijemo obmejni Slovinci za svoj obstanek, jim je Slovenska Straža zvesta in zanesljiva opora. Za svoje delo za obmejne Slovence pa potrebuje Slovenska Straža denarja, mnogo denarja. Kje naj ga dobi. Bogat vir je, oziroma bi moralo biti blago, ki se prodaja v korist obmejnemu Slovincem, v prvi vrsti »**Kolinska kavina primes**« v korist obmejnemu Slovincem. **Somišljeniki, kupujte jo, razširjajte jo tudi med znanci**, dajte s tem na razpolago Slovenski Straži sredstva, da bo mogla še uspešneje vršiti svoj program: delo za obmejne Slovence. Vsaka škatljica »Kolinske kavine primesi« v korist obmejnemu Slovincem »**mora biti opremljena s pečatom Slovenske Straže.**

Drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, **Francišškanska ulica št. 8**, v korist obmejnemu Slovincem. Izborno blago da mu ni para.

Vsaka zavedna slovenska gospodinja zahteva vedno in povsod te drože. Velikonončni kolači in potice zamešajo naj se edinole s Košmerlovimi drožami. Opozarjamo vse trgovine na deželi da naj že sedaj sporoče drožarni, koliko drož in kateri dan v velikem tednu naj se odpotujejo za Veliko noč. To pa radi tega, da bodo vsi odjemalci točno postreženi. Drožarna bi imela namreč pred velikonočnimi prazniki radi številnih naročil preveč posla; tako pa že sedaj pripravlja razna dela za poznejše razpošiljanje. Torej, trgovci naši, storite tako in glejte, da boste imeli vedno le te drože v zalogi! Kdor želi imeti reklamne plakate (opozorilo našim gospodinjam), naj javi drožarni.

Užigalice: V korist obmejnemu Slovincem. Glavni založnik **C. Menardi** v Ljubljani je izročil gd užigalic 900 K. Dolžnost vseh naših somišljenikov je,

da se med našim ljudstvom v vsaki hiši, v vsaki gostilni, v vsaki trgovini nahajajo naše užigalice.

Popir vseh vrst za vse urade, priprost in fin, je sedaj urejen v tovarniški zalogi Slovenske Straže. Številnim naročnikom se pošljejo v kratkem vzorci. Vse urade prosimo, da zahtevajo vzorce in cenik potem pisarne Slovenske Straže v Ljubljani.

C. Menardi, Ljubljana. Glavna zaloga navadnega **perilnega mila**, ki se kosa z vsakim tujim izdelkom. Zahtevajte povsod!

Tovarniška zaloga »**Hermes**«, Ljubljana, Šelenburgova ulica. Razprodaja vsakovrstne **tkanine za obleko in perilo**. Priporočamo.

Kregar in Seljak v Ljubljani, Sv. Petra cesta, izdelujeta **izvrstno čistilo za črevlje** in vsako usnje.

S podpiranjem domačih podjetij podpiramo sami sebe in Slovensko Stražo. Čemu kupovati tuje izdelke, ko imamo izvrstne domače?! Poznajmo najprej sebe in svoje dobro, potem šele pridejo tujci na vrsto!

Kupujte **narodni kolek** in **razglednice** Slovenske Straže!

Zavedajmo se svojega narodnega položaja in storimo svojo dolžnost!

Najboljši pisalni stroj kupite **najceneje** po posredovanju Sloven. Straže. J. Perko v Ljubljani. Sodnijska ul. ima pisalne stroje vseh vrst. **Pri nakupu se sklicujte vedno na Slovensko Stražo!**

Zavarujte se po posredovanju Slovenske Straže za **življenje, za doživetje, za rento, za otroško doto ali pogreb**. Slovenska Straža preskrbi najkulantnejše pogoje. Sporočite svoje želje po dopisnici.

Maks Tušek, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. Stavbno in umetno steklarstvo, slikanje na okna. **Edini slovenski strokovnjak**. Prav toplo priporočamo mladega izvrstnega mojstra vsej slovenski javnosti, posebno č. gg. župnikom pri cerkvenih delih.

Priprave za nove volitve.

O razpustu prve ljudske zbornice in o pripravah za nove volitve so došla sledeča poročila:

Vladar in razpust zbornice.

»Narodny Listy« poročajo z Dunaja, da je cesar pritril razpustu zbornice še le potem, ko je izjavil ogrski min. predsednik grof Khuen-Hedervary, da razpust avstrijske zbornice ne bo učinkoval na ograde razmere. Tudi prestolonaslednika je vprašal cesar, kako da sodi o razpustu.

Zadnja posvetovanja strank.

Včeraj, 31. marca, so bila v zbornici po razpustu zadnja posvetovanja strank. Soc. demokrati, kršč. socialci in Poljaki so imeli zadnje seje, v katerih so sklepali o volivnih oklicih. V zbornici je bilo le malo poslancev, ki so se razgovarjali o bodočih volitvah. Kršč. socialci so izdali volivni oklic, v katerem trde, da so krivi razpusta zbornice soc. demokrati in Čehi. Stranka obeta, da bo v bodoči zbornici zastavila vse sile za povzdigo gospodarskega blagostanja, za krščanske ideale, za narodno vprašanje in za moč nem-

škega ljudstva in da se bo še naprej držala skupnosti z nemškimi strankami. Tudi soc. demokrati so včeraj ugotovili besedilo volivnemu oklicu.

§ 14.

§ 14. se danes uveljavi devetmesečni začasni proračun. Vlada se nadalje pooblašča, da najame posojilo 76.000.000 K.

Nemški svobodomiselnici in krščanski socialci

se pogajajo za skupen nastop ob državnoborskih volitvah. Listi poročajo, da so uspehi dozdaj ugodni. Zdaj bodo predvsem sklepala delna vodstva, dne 7. aprila bodo imeli na Dunaju delegati deželnih strankarskih zvez skupno konferenco, pri kateri se bo obvezno sklepalo o postopanju nemških meščanskih strank ob bodočih državnoborskih volitvah.

Poročila o kandidaturah.

Z Dunaja se poroča, da med znanimi nemškimi poslanci ne nameravajo več kandidirati: Chiari, Prade in dr. Perathoner. Kandidature je priglasilo že veliko nemških svobodomiselnih poslancev. Kandidirati ne nameravajo dosedanj poljski poslanci: dr. Dietz-nis, Pastor, dr. Tomaszewski, Zaran-ski in mladočeh dr. Metelka. Dr. Pacak, ki je izjavil, da ne bo več kandidiral, je izjavil, da namerava zopet kandidirati, ker ga je preprosil župan njegovega volivnega okraja, da naj zopet kandidira.

Enotni češki klub in volitve.

V ponedeljek bodo zborovali v Pragi načelniki združenih strank v enotnem češkem klubu, da zavzamejo stališče, kako preprečiti medsebojni volivni boj. Agrarci in češki radikali pa niso nič kaj voljni, da bi brez boja pustili drugim češkim strankam prejšnje mandate. Dvomi se celo, da se doseže kompromis glede na ožje volitve.

Književnost.

* **Ajdovski Gradec.** Spisal dr. Jos. Tominšek. Ponatis iz »Dom in Sveta«. Cena 30 vin. Založila »Katoliška Bukvarna«. — »Še dandanes vidiš razvalino, — ki ajdovski se Gradec imenuje — v njej gledaš Črtomirovo lastnino!« Tako nam poje Prešeren v svojem »Krstu pri Savici« in dr. Tominšek dokazuje v svoji razpravi, da ta »Ajdovski Gradec« ni nikakršna pesniška fikcija ali alegorija temveč da je stalo na griču v Bohinju, katerega ljudstvo tako imenuje, zares poslopje, katero je bilo kdaj lastnina junaka v »Krstu pri Savici«. Pisatelj dokazuje, da je stala na Ajdovskem Gradcu morda še za rimske dobe, morda pozneje neka trdnjava, grad, ali sploh večja stavba, kar je dokazano po raznih izkopavinah in pravljicah, ki še dandanes krožijo med ljudstvom. Sploh hoče pisatelj z vsemi razlogi podpreti in uveljaviti svoje mnenje, da je Prešernov »Krst pri Savici« nastal iz situacije same, ker je vse dejanje tako resnično po naravi posneto, da je ni mogla ustvariti gola domišljija. Knjižica bo gotovo vse ljubitelje Prešerna živo zanimala, radi česar jo toplo priporočamo.

Dvanpedest frajl m je vušil letas za gud in pa devetnajst gespudu. Pu tem jest sodm, de sm frajlam še zmeri jest bl h src prrasu, kokr pa plac-rešpehtar Dolfi soj vdov iz tirsčpetala. Pepe je use glih en prpraun ime. Pepeta se lohka usak prec spoune, ke pade zmeri na praznk. Drgač je pa iz Mihati-m, pusebn iz Rožnkauknem Mihatom, ke je dvakat kršen, enkat za Mihata, enkat pa za Milana, tku de nazadne še sam na u več vedu, kdaj b se vezovu, kuku čma pa pol druš vedet, kdaj b mu vušil? Dvakat pa nemu seveda na kaže, de b se vezovu na let, ke dondons je trda za gnar, kelnarce maja pa tud ud dneva du dneva bl trda srca in se tud nubena neče več Mihāt na nus

ubest, če ma prou nus tku lepu u lft zafrknem. Miha Moškerc je že zavle tega, kar se gudu am tiče, na bulšem, ke je že biu ud nekdi Miha in mu še na misu na pride, de b se pisu Milan Moškerc.

Če s člouk nakople na glava preveč imen, ma za en tal iz tem zmeri soj križ. Le puglejma Hugata Turka! Ta ima tulk imen, de je skori usak dan negau gud; in ke je usak dan negau gud, se more tud usak dan vezvat; kedr se pa Hugo Turk vezuje tekat more bt pa use ukul nega tih pa moučat; tekat ma on ta velka beseda in ke je glih usak dan negau gud, ma usak dan in nuč, iz ena beseda: neprenehama ta velka beseda on. Od nekdi pa sm že slišu, de kdur velik guvari, mal dobrga puve in tku je tud iz Hugotam. Zdej k mu je zmankal družga štofa za guvort, se je spravu na občinske volitve in dektera ukul pu štarjah, kulk more bt leberal-neh in kulk klerekalne ubčinskih učetu. In prou nč se na da zglihāt in kar se tega am tiče je on glih tku trdga srca, kokr kelnarce preke Rožnkauknem Mihāt. Osemdevejset jh je udloču leberalcem, šternajst pa klerekalcem in drugem in ne enga več al mn. Če u ta Turkuva numara pr volitvah tud res držala, tega pa res jest dons še na morm puvedat. Al mislem pa, de jh uja dubl leberalci 23. aprila petndvejst, sevede samu na tista plat nhnga telesa, ke se hlače ta nar preh strgaja, in pa takeh, de uja za en čas zalegle.

Scer pa leberalci tud u resnie na

nucaja osemdevejset občinskih učetu. Za kua jm pa uja. Hugota Turka nej pošleja u ubčinsk zastop, pa na u nubedn druš pršou du besede in tku uja na kojn, kokr še neko du zdej. Škoda je le, de se preh nisma najnga spomnel, pa b ble use tiste umkoštenge, ke sa jh mel iz ta noup klupmi, pršparane. En kumot stou b se u dvurana pustavu, na ta stou nej b pa Hugota pusadl in pred nega ena mizca iz flaša, pa b reglou not u dvuran ket tauženč žab, kedr se h deže prpraula, dokler b se mu na jezike prsadna pika na nardila.

Pa pestima mestne učete pr gmah, ke še na vema kuku in kaj. Navarnast je za klerekalce na usaka viža velika že zatu, ke sta se pr »Jutre« Srb in Lah zdržila preke nm in če se dve take kacapitete neki naprej uzameta, jima tud na more falet in že družga ne, morta saj Amba zadet.

Kar se pa vultu am tiče, se pa jest še neki družga bujim. Kua pa, če b zdelā naenkat kašna kuga vn zbruhnla?! U takm slučaje b mogla vlada vultive prepuvedat in Hugote b se usa štrēna zmešala in usm tistem, ke zdej iz tak-m ajfram pu štarjah na medveduva koža pupivaja. In tu je use mugoče. Če kuga vn zbruhnē, pa če tud sam žvin-ska kuga, se more prec use prepuvedat in zaprt, sam — daukarija ne. Tu se je pukazal zdej u Radolc, ke je ukrajn glavarstu tlu mesjon zavle žvinske kuge prepuvedat, če prou je mesjon sam ldem namenem. Buh nas var te nasreče! Al stara reč je, de nasreča neko na pu-

čiva, in tu je res; sej se vid že pu plac-rešpehtar, ke je zmeri na nugah in ga je pousod zadost, ker b ga treba na blu. De nasreča res neko na pučiva, m u pa vem de, iz veselam putrudu tud puhpin-tar Breskvar; ke on je u te reč ta nar bl izkušēn in je glih ta četrtēk spet ena taka britka skušna naredu tam gor na ta noume Žabjek, de se kar ni mogu pu-tulažt in ke je pršou iz Žabjeka nazaj u soj verštat je tku metu u soj jez klaj-ster pemzlnē pu koteh, de sa negau ler-fanti mislel, de se je majstre ta nar bl gvišn kašn kulešček u glau puteru, al pa de je tist federē, ke majstruve kuleščke u glau naprej žene, poču.

»Še edn nej m reče, de u Iblan ni mesu drah, pa mu um vs ksiht staušle« je upou u soj jez tku, de sa ga šlišal h »Bajns bolf« u kamra. »In še eden nej m reče, de nisa glih klerekalci uržah te dragine mesa, pa na vem kua um iz nim naredu. Tala košček mesa, tala, ke ga tukila sam u soja škoda in pa u nadlega drugem ldem pu usteh valam, me je kuštou že Buh ve kulk stutaku in tu tala košček mesa!« in pumulu je jezek tku deleč vn iz ust, de je iz njim ta trek knof na vesti obliznu. »In glih dons sm mogu udrint spet pedeset kronē za ta us . . . košček mesa! Kua nuca men vs argentinsk mesu; in če b m ga usak dan ena šajterga za šenk pr-pelal dam, jest um zmeri trdu, de je mesu u Iblan drah in de sa tega uržah sam klerekalci.«

Jest na vem, če se je Breskvar že putulažu, ke ud tistga dneva, ke je mo-

Ljubljanske slike. Ljudska knjižnica, 14. zvezek: Aleševčevi spisi 4. in 5. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 80 vin., vez 2 K 60 vin. — Nepotrebno je vnovič in vnovič povdarjati, da veje iz vseh Aleševčevih spisov pravi nepokvarjeni narodni duh in pristrčen, časih šaljiv, časih pa tudi rezek dovtip, ki vseka, kogar zadene, do živega; kdor je namreč bral povest »Kako sem se jaz likal«, ali kak drug Aleševčev spis, si je sam vstvaril o Aleševcu kot pisatelju sodbo, ki ne potrebuje nobene hvale več. Kdor pa hoče spoznati, kako zna Alešovec s svojim kot puščica ostrim dovtipom bičati, ta naj bere njegove »Ljubljanske slike«, ki nam nudijo zgodovinsko podobo nekdanjih ljubljanskih razmer. Pred našimi očmi se razprostira bela Ljubljana kakor je bila pred 40 leti polna zagriženih nemškutarjev in po njenih ulicah vidimo korakati razne stanove, katerih slabosti Alešovec v svojih slikah tako do golega razkriva. Knjiga bo poleg pristrane zabave nudila bralcu tudi obilo dušnega užitka, radi česar jo toplo priporočamo, kakor Aleševčeve spise sploh.

POMNOČITEV NAŠE MORNARICE.

Cesar je ukazal, da naj dobi prvi avstrijski 20.000 tonski dreadnought ime »Viribus unitis« (z združenimi močmi). Nadalje je ukazal vladar, da izpuste »Viribus unitis« v morje dne 24. junija. — »N. Wr. Tagblatt« poroča, da je 31. m. m. podpisal poveljnik mornarice naročilo, da naj zgradi ogrska tvrdka Ganz & Dambius en dreadnought, dve križarici in šest torpedovk brez oklopja in topov.

ZARADI UMORA OBTOŽENI SRBSKI MINISTER.

Poslanec Popović je vložil v skupščini tožbo proti nekdanjemu notranjemu ministru Nasti Petroviću, češ, da je ukazal 29. septembra 1907 usmrtiti kaznjence Milana in Maksima Novakovića. Tožbo je podpisalo 20 poslancev. Da se predlog sprejme, je potrebna dvestretinska večina. Predlog Popovića bodi storaradikalna večina brez dvoma odklonila.

NEMIRI NA ŠPANSKEM.

V Granadi so nastali veliki nemiri. List »Andaluz« je namreč napadel granadske dijake, ker so pripravili kraljici Izabeli viharne ovacije. Dijaki so zato demonstrirali pred »Andaluzovim« uredništvom in pred radikalnim klubom. Dijaki so se na to spopadli z radikalci. Policija je bila prisiljena, posredovati in streljati na demonstrante, da je nastal zopet mir. Nevarno je bilo ranjenih več oseb.

OMAJANO STALIŠČE ŠPANSKEGA MIN. PREDSEDNIKA.

»Paris Journal« poroča iz Madrida, da se je omajalo Canalejasovo stališče, ko se je razpravljalo o Ferrerju. Canalejasu nasprotujejo konservativci in radikalci. Tudi vojaški krogi mu nasprotujejo. Sodi se, da Canalejas odstopi.

ITALIJANSKI NADDREADNOUGHTI.

Vojaško glasilo »La preparazione« poroča, da je razpisal mornariški minister konkurenco za zgradbo naddreadnoughta, ki bi omogočil oboroženje z največjimi topovi. Vsaka taka ladja bi smela veljati 75.000.000.

RUSI IN KITAJCI.

Iz Peterburga se poroča: V diplomatskih in vojaških krogih se sodi, da je Kitajska zgolj zato ugodila ruskim

gu na ta noumo Zabjek tku dragu plačat tist košček mesa, ga ni nč na spregled. Lrfanti negau sa m pa mgl sam tulk povedat, de je zdej ene par dni nhn majster kar tih pa neki grunta, in sam učaseh tku sam zase zdihne: »Stupedeset kil popnedekla sa m klerekalci spet pužrl, pol nej b se pa edn na jezju najne. Usm sm že udpustu, še tistem šenpeterskem fantem, ke sa me na lojterna prvezal, in tistem, ke sa m rekl »ta mal«, če prou sm biu douch ket kašna ragla n sm znou z desetem letem že krava jahat, usm udpestm, al klerekalcem pa ne, nak: klerekalcem pa nekol in pr ta peru prložnost jim um pukazu, de mam jest u jezike veči muč kedr začnem iz nim ukul sebe upletat, kokr pa leu u repe.«

Ja Breskvar je hud, strašn hud in pa slabe vole, zatu uja pa Ribnčani dons ta peruga aprila bulš vole, ke se a prpelo, kokr sm šlišu na soje ušesa en ceu pusebn ulak iz Bona u Alzaci na raunast u Ribnca in u prpelo ush tisteh tristu meljonu erbenge iz usm Nuvakuvem dedičem ured. Škoda, de pr teh meljoneh ni nč zdravu

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

zahtevam, da dobi dovolj časa, da se pripravi na vojsko. Peterburška vlada je pozvala poveljnika Vladivostoka in Irkutska, da naj trdnjavi utrdita. Na Mongolskem vlada Evropejcem sovražno razpoloženje.

ČRNOGORCI IN TURKI.

»Times« poroča iz Cetinja, da je turški poslanik cetinjski vladni naznanil, da zapusti Cetinje in da Turčija prekine s Črnogoro diplomatske zveze, ako Črnogorci tekom 24 ur ne izpuste 12 turških vojakov, ki so jih vjeli v bojih ob črnogorski - turški meji.

KITAJSKO POSOJILO.

Bruseljski list »Agence d'extrême Orient« poroča, da najame Kitajska 500.000.000 mark posojila v Ameriki. Kupčije se udeležijo tudi Nemci, Angleži, Francozi in Belgijci, načelno se pa izključijo Rusi.

ODKLONJENA ŽENSKA VOLIVNA PRAVICA V MINNESOTI.

V minnesotski državni postavodajalnici so razpravljali 30. m. m. o ženski volivni pravici. Suffragetke, zbrane na galeriji, so že računale na to, da se sklene ženska volivna pravica. Ko je pa govoril neki senator proti ženski volivni pravici, je zaklicala neka poslušalka na galeriji: »Če bi bila v dvorani, bi Vas stresla za nos«. Nato je opomnil senator: »Naj li taki osebi damo volivno pravico?« Ta dokaz je držal in z malo večino je bil odklonjen predlog.

Izpred sodišča.

— **Podjetni čevljar.** Alojzij Bertonec, posestnik in čevljarski mojster v Ljubnem, je imel jako obširno obrt, katero je nad tri leta izvrševal. Prav lahko bi bil izhajal, da ni bil lahko-mišljen ter zapravljiv. Že prošlo leto so presegali dolgovi daleč njegovo premoženje, vendar je delal nove dolgove in dajal tudi plačila. Tvrdki Knoch v Celovcu dolguje 1300 K za usnje. Njegova hišica v Ljubnem, katere lastnik je le na polovico, je približno 1000 kron vredna, a je z dolgovi že preobremenjena. Drugega premoženja razun nekaj dvomljivih terjatev ni imel. Dobro je vedel, da mu bode nemogoče plačati pred božičem za naročeno usnje, in si cer tvrdki Spitzer na Dunaju 488 kron in tvrdki Knoch v Celovcu 261 K. Skupna terjatev tvrdke Spitzer znaša 703 K 75 h. Ker je dobro vedel, da tega dolga ne bode nikdar plačal, in da bi vsaj nekaj si rešil, dal je po nekem vzniku odpeljati s svojega doma več izdelkov na postajo Podnart. Blaga v teh zabojih je označil kot krompir. Na enaki način je tudi letos odposlal en zaboj usnja. Čevlje je prodal v Ljubljani, drugo blago je pa po različnih krajih poskril. Obdolženec, ki deloma svojo krivdo prizna, je bil zaradi hudodelstva goljufije obsojen na tri mesece ječe.

— **V Ameriko sta jo popihala.** Jožef Cimperman, delavec, sedaj v Ljubljani, in Tine Zagar, posestnika sin v Praprotnem, sta jo skrivaj brez oblastnega dovoljenja popihala v Ameriko, ne da bi bila preje zadostila svoji vojaški dolžnosti, ter sta se šele pred kratkim vrnila domov. Obdolženca ne moreta temu oporekati. Sodišče je obsojilo vsakega na osem dni strogega zapora in vrh tega še v denarno globo po 10 kron.

Sina umorila, da bi se lahko zopet omožila. Iz New Yorka koročajo, da se je v Albanyju pričela porotna obravnavna proti vdovi Edith Merbel, ki je umorila svojega petletnega sinčka, ki je njeni zopetni možitvi bil na poti. Ko je deček prosil mater za vodo, mu je dala piti strupa. Občinstvo je na morilko tako razburjeno da jo mora stražiti močna vojaška straža.

Zopet politični proces v Krakovu. Včeraj se je pričela v Krakovu obravnavna proti šestim rusko-poljskim vseučiliščnikom, ki so obtoženi, da so bili člani tajnega društva in da so izdelovali razstreljivo. Obravnavna vzbuja veliko pozornost. V tej zadevi je bilo izvršenih nad sto hišnih preiskav.

Delavstvo.

Kaj je storila Belgija za svoje delavce. Kako gorki so socialni demokrati nasproti političnim strankam, ki stoje na temelju krščanskih načel, vemo iz vsakdanje skušnje. Socialni demokrat se zveže pri vsakih volitvah magari s vragom, samo da krščanski kandidat propade. In vendar bi morali biti osobito socialni demokratje zelo hvaležni krščanskim strankam v evropskih državah, ki so v prvi vrsti ustvarile nešteto zakonov v prid delavskemu ljudstvu. Tako je katoliška belgijska vlada ustvarila razne zakone

in naredbe, ki jih našteva zadnja številka lista Apologetische Rundschau. Leta 1895 je bilo ustanovljeno ministrstvo obrti in dela in leta 1907 ministrstvo javnih del, leta 1889 so se preosnovala delavska razsodišča, leta 1887 so se ustanovila mesta obrtnih in delavskih svetovalcev; v istem letu so se osnovala društva za pospeševanje socialnih naprav. Leta 1888 se je uvedlo nadzorstvo nevarnega ali zdravju škodljivega dela in obrti. Uvedlo se je žensko in otroško delo, delo v trgovinah se je postavilo pod kontrolo. Leta 1905 se je uvedel povsod nedeljski počitek, leta 1898 se je ustanovilo nadzorstvo v kamnolomih. Leta 1908 so se ustanovili v rudokopih posebni oddelki, kjer se študirajo in poizkušajo razna sredstva za odvrnitev nevarnosti v jamah. Leta 1909 se je regulirala delavna doba; leta 1892 se je izdal zakon o delovni pogodbi; leta 1896 red v delavnicah; leta 1900 zakon o delavski pogodbi; leta 1890 so se ustanovile blagajne za oskrbo žrtev pri delavskih nesrečah in leta 1891 se je uvedlo brezplačno zdravljenje delavcev; leta 1903 je bil izdan zakon, ki govori o odškodnini pri delavskih nesrečah; leta 1894 so se uvedle delavske zavarovalnice za pokojnino in leta 1900 za starostno oskrbo. Leta 1889 je izšel zakon o delavskih stanovanjih. Nismo vseh zakonov navedli, ker bi bilo preobširno vse tukaj navesti, toda že ti pričajo, da ni nobene države na svetu ki bi za delavstvo toliko žrtvovala in storila, kakor ravno Belgija. Belgija je šola, kjer se lahko uče vse evropske vlade!

— Židje in delavska stanovanja.

Ko je pretečeno leto kolera na meji Avstro-Ogrske potrkala, začelo se je gibati tudi tam, kamor se poprej še mislilo ni: oko oblasti je pogledalo v mala delavska stanovanja in videlo je nečuvne stvari. Na Dunaju se je pričelo na najprimernejšem kraju, v židovskem okraju Leopoldstadt. Kaj je žid, naj nam dokažejo naslednje slike žalostnih tamošnjih razmer. Židinja Silbermann je imela v svojem komaj štirim osebam zadostujočem stanovanju enajst oseb. Nekaj jih je spalo v nesnažnih posteljah, nekaj pa po tleh. Stari žaklji in druge umazane cunje so služile za odeje. Pod neko posteljo ste spali dve dvanajstletni deklici, ki ste po dnevu krošnjariji z trakovi za čevlje. Žene, otroci in moški spe vse navskriž v tej umazani, ozki luknji. Stara umazana ženska srajca je služila za brisačo za vse stanovalce. Neka druga židinja, gospa Snel, ki je bila radi prenapolnjenega stanovanja že večkrat policijsko kaznovana, je imela sobo, v kateri je spalo skup stlačeno 25 oseb. Zrak v tej sobi je bil neznosen. Polovica petrolejskega soda v kotu je bila napolnjena z grdo vodo. V tej vodi so si stanovalci umivali noge in obraze. Umazana stara rjuha je služila vsem za vsakovrstno brisačo. Zraven drugega mrčesa so stanovali v istem prostoru tudi podgane in miši. V drugem takem brlogu, Novara ulica 24, je stanovalo v dveh kabinetih 25 oseb. Nekatere so izjavile, da plačujejo stanovanje gospodinj-židinj z oblekami, ki jih naberačijo pri milosrdnih ljudeh. Židinja je seveda te obleke drago prodala. Grozna so bila odkritja pri židu Dunkelblau, Kleine Schiffgasse 32. Stranišča so vsa zamašena, nesnaga teče z gornjega nadstropja v spodnje prostore. 30 do 40 oseb spe skupno v enem prostoru ter plača vsak za noč 30 h. Mrčesa kar mrgoli. Ljudje spe po tleh na slamnatih pletenicah. Radi mrčesa leže nagi in ogrnjeni z umazanimi capami. V enem prostoru rabijo vse osebe skupno eno vodo za umivanje in samo eno brisačo. Slično tem slučajem se je našlo stanje tudi pri Rebeki Saruermilch in pri Rahel Rosenblatt. V zasmeh vsem strogim naziranjem in občutnim kaznim se drže židje trdno njihovih prirojenih običajev, ki jih delajo ne samo neznosne, ampak tudi nad vse nevarne vsemu kulturnemu svetu. Če se že na Dunaju tako godi, kako šele izgleda v Galiciji ali pa v Rusiji, koder imajo v velikih krajih židje oblast v rokah.

Društva.

Vsako društvo naj na svoja naznana listom prilepi pet narodnih kolokov!

Narodne kolke se ne sme prilepljati na prostor za naslov!

— **Dekliška Marijina družba Križe pri Trzliču** je imela v nedeljo, 26. marca, popoldne po večernicah igro »Junaška deklica«. Pred igro je imel č. gosp. župnik Janez Zabukovec govor o igri. Igralo se je prav izvrstno. Posebno se moramo zahvaliti moškemu pevskeemu zboru ki je med dejanjem nastopal z lepimi pesmimi ter končno gospodu organistu kot pevovodju iz Seničnega.

— **Kat. slovensko izobraževalno društvo za šentpetersko Posavje ob Savi** priredi na cvetno nedeljo dne 9. travna v prostorih v Zeljarni in Šmartnem veselico s petjem, govorom g. dr. Jeršeta, deklamacijami in igro. Začetek ob pol 5. uri popoldne. Cena prostora: 1. prostor 80 vin., 2. prostor 60 vinarjev, stojišča 30 vin., za otroke do desetega leta 20 vin. Pridite in udeležite se predstave!

Dnevne novice.

+ **Razpusta državnega zbora** so posebno malo veselili laški liberalni poslanci. Glasilo bivših istrskih laških državnozborskih poslancev, »Idea Italiana«, sodi, da bo letošnji volivni boj zelo hud, ker so strankarska nasprotstva med Lahji velika, politična organizacija pa slaba. Ampak gospodje ne povedo glavnega vzroka, zakaj jim je tako tesno pri srcu: nasilja ki jih zdaj izvršujejo nasproti hrvaškim občinam v Istri, ki utegnejo ravno pri državnozborskih volitvah imeti za laške mandate najslabše posledice. Gospodom se oglašajo slaba vest in teži jih misel, da bodo morali pri volivni agitaciji oporekati temu, česar so sami krivi. Tako Bog skrbi, da laška drevesa v nebesa ne zrastejo.

+ **Za državnozborske volitve** so se pobratili: Ploj, Kukovec in — Karol Linhart. To je res lep trio. Od Ploja vzdrževana »Sloga« se preseli v Celje, da bo na razpolago liberalnim mladim, Karol Linhart bo pa pomagal v šnopsarskem »Štajercu«. Ta pisana družba naj gospodu z naslovom in značajem senatnega predsednika ohrani mandat. Mi pa pravimo, da ne bodo ne nemčurski snubci nič pomagali, ampak mu bodo slovenski kmetje zagodli — zaslužen užitek na sedežu senatnega predsedstva na Dunaju.

+ **Kako »Učiteljska tiskarna« odgovarja.** »Učiteljska tiskarna«, združeno podjetje slovenskega liberalnega učiteljstva, torej stanu, ki samega sebe proglašajo za najbolj inteligentnega, nam na naša vprašanja, kako je mogoče, da učiteljski zavod tiska list za kuplarske inserate, odgovarja na način, ki more naše somišljenike le še bolj utrditi v prepričanju, da je strankarska dolžnost pretrgati tudi najmanjši stik s tem podjetjem. »Učiteljska tiskarna« danes v »Tovarišu« ne pove, koliko znaša resnični dolg glasila histeričnih žensk in predkaznovanih vdovcev, tudi noče povedati, kako sta varna »Učiteljski konvikt« in »Vdovsko društvo« in se niti oddaleč ne izkuša zagovarjati, kako pride podjetje učiteljskega stanu do tega, da tiska revolversek list. Pač pa je »Tovariš« nagromadil vnovič toliko psovka na nas, da je nas same globoko sram, da ima slovensko ljudstvo, ki je v zadnjih letih vendar drugače tako zelo napredovalo, še vedno v svoji sredi take vrste učiteljstvo. Ljudje, ki so vstanu tako pisati, so toliko pedagogi, kakor je lisica poštenjakinja; gorje mladini, ki jo imajo ti ljudje v roki, ti so docela zreli za Barcelono! Za zgled hočemo nabrati vse psovke, ki so jih gospodje iz »Učiteljske tiskarne« danes v »Tovarišu«, glasilu avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva, povili v venec: »Smrdokavre v Katoliški tiskarni«, — »Rokovnjači, na kojih vratih je naslonjena srebrna pastirska palica«, — »Klerikalni rokomalhi«, — »Nesramni lopovi prve vrste«, — »Tatvina tiskovin, tatvina glasovnic, tatvina dobrega imena«, — »Demoralizovana črna vojska«, — »Demoralizovana črna samogoltnost«, — »Tisti učitelji, ki so se priplazili v klerikalni tabor«, — »Pljunili na svojo čast«, — »Čisto navadni hinavci, ki so, ko so bili še med nami, vlekli na ušesa in premišljali, kako nas osleparijo«, — »Za sleparstvo dozoreli«, — »Slovenski Učitelj«, znamenje duševnega uboštva in suženjstva«, — »Morala jim je žep«, — »Žurnalistiški banditje«, — »Vi katoliki, ki se od tatvine preživljate«, — »Katoliški revolvermoralisti«, — »Klerikalci napredaj kakor javne vlačuge«, — »Dr. Šusteršič, ki ima klerikalno logiko: kakor komu kaže«, — To je le nekaj primerov, zdaj pa premislite, da so te reči napisali — učitelji in najbolj priprost človek mora potem priti do prepričanja, da kaj takega znajo tudi kravji pastirji; za to ni treba biti učitelja. Gospodje iz »Učiteljske tiskarne« končno pravijo, da mora vse napredne učitelje prešiniti zavest, »da ne smemo v boju zoper klerikalce imeti nobenih oziror« in izražajo mnenje, da so v svojem »Tovarišu« nasproti S. L. S. bili »še vedno preveč obzirni in vse preveč dostojni!« Imenitno! Nam je to končno prav, zakaj če hujšaka je v »Učiteljski tiskarni« hočejo, da naše ljudstvo podlosti, ki se izkuhajo v glavah tistih par

liberalnih učiteljskih koritarjev v Ljubljani, **poplača z vsemi obrestmi vred liberalnim učiteljem na deželi**, za kar je ravno letos pri volitvah presneto pripraven čas, potem naj Jelenci, Dimniki in Gangli le neženirano naprej pišejo v svojem inteligentnem stilu. Našemu ljudstvu se tisti duševni siromaki, ki na deželi kot učitelji še vedno služijo za hlapce liberalni stranki, smilijo, zato ima do njih ozire, ampak če bo »Tovariš« po tej maniri bljuval dalje, se bo treba zopet spomniti, kakšna »dobrota« je liberalen učitelj za ljudstvo. Sicer pa je zazdaj zadosti, če spričo nesnage, ki jo zdaj brizgajo iz »Učiteljske tiskarne« na našo stranko, vsak naš somišljenik zapiše med desetimi zapovedi svoje stranke: »Zvončaka«, »Popotnika«, »Domačega ognjišča«, »Ilustrovanega tednika«, »Tovariša«, ter knjig in tiskovin, ki se tiskajo v »Učiteljski tiskarni« obenem z »Jutrom«, noben naš človek, noben zavod, nobena korporacija absolutno nič ne rabi. To je strankarska dolžnost in zahteva!

+ **Hranilne vloge pri falirani »Glavni posojilnici« v Ljubljani** so se obrestovale za navadnega reveža po 4 in tri četrt odstotkov, in ni zameriti onim, ki so se dali po tej vabi speljati na led ter so nesli svoje težko prislužene prihranke v to posojilnico obrestonosno naložit. Šele ob proglasitvi konkurza nad to posojilnico pa je izvedela širša javnost, da obrestna mera pri tej posojilnici ni bila za vse hranilne vloge enaka in da je včasih tudi presegala 6 odstotkov. Med temi sredneži, ki so se jim njihove hranilne vloge tako izredno visoko obrestovale, so poleg zasebnikov, ki so razpolagali lahko z večjimi svotami v posebno obilni meri zastopani tudi razni denarni zavodi, na čelu vsem liberalna Zadružna zveza v Celju ter liberalna zagorska posojilnica. Da se je dal kak privatnik premotiti, da je hranil v »Glavni« proti navadno visokim obrestim, to je še verjetno. Da so pa šli tudi veliki denarni zavodi na ta lim, to nam je pa nerazumljivo. Po našem mnenju bi bila morala zahteva po hranilnih vlogah, združena z obetanjem tako izredno visokega obrestovanja, vendar pri dotičnih naprošenih denarnih zavodih vsaj sum vzbuditi, da tu ne more vse v redu biti. Saj so menda pri teh institutih vendar ljudje, ki bi imenom svojega denarnega zavoda gotovo ne hoteli se zavezati plačati za navadne hranilne vloge tako visokih obrestí. Po našem mnenju so se morali tem odborom svoječasno vendarle kaki dvomi o realnosti te kupčije porajati in če so v kljub temu riskirali visoke hranilne vloge, je popolnoma upravičena zahteva, da ti denarni zavodi za svoj riziko sedaj tudi pri teh hranilnih vlogah nekaj izgubijo in s tem vsaj deloma poravnajo škodo, ki so jo povzročili ravno ti denarni zavodi s svojimi visokimi posojili zadružnikom »Glavne« s tem, da so ravno ti zavodi omogočili, da je zamogla »Glavna« toliko časa javnosti prikrivati svoj pravi dejanski stan. Kajti jasno je, da je primanjkljaj, ki je že od početka v tej posojilnici obstajal, raste od dne do dne, prav tako kakor se drugim premoženjem množi ob pametni uporabi. Da ni dobivala »Glavna« še v zadnjem času onih visokih hranilnih vlog, marveč bi se ji bil kredit s strani teh denarnih zavodov zaprl, pa bi bilo toliko preje prišlo do poloma, ki je bil neizogiben, in to bi bilo za zadružnike toliko boljše, ker bi bil primanjkljaj toliko manjši. Jasno je torej, da so ti denarni zavodi, ki so proti tako izredno visokim obrestim vlagali velikanske svote pri »Glavni«, sokrivi njenega strahovitega poloma. Ako se torej že v enomer zahteva, naj vložniki »Glavne« na ta način prispevajo k njeni asanačni akciji, da popustijo od svojih hranilnih vlog 20 do 30 odstotkov, potem so v to moralno vezani v prvi vrsti, in to še v veliko večji meri, ravno zgoraj označeni denarni zavodi, ki so sokrivi tega poloma. Kolikor je pa nam znano, so si pa ravno ti denarni zavodi prvi poskrbeli varščine glede svojih vlog in tem je zopet pri tej akciji v svrhu kritja njih lastnih interesov načelovala z dobrim vzgledom celjska Zadružna zveza. Glede te liberalne celjske Zadružne zveze bi pa še na neko okolnost opozorili. Nad vse dvome je vzvišeno, da je ta zveza, ki je izvrševala po svojem ravnatelju revizijo »Glavne«, tudi soodgovorna za škodo, ki je nastala bodisi vsled prepovršno izvršenih revizij, bodisi vsled namenoma napačnih revizijskih poročil. Službodajalec je vsikdar odgovoren za dejanja, ki jih izvrši njegov uslužbenec po njegovem naročilu, kot njegov pooblaščenec. Menimo torej, da je tudi v tem slučaju Zadružna zveza celjska odgovorna za škodo, ki je nastala za zadružnike

»Glavne« vsled revizij njenega uslužbenca, in to tem bolj, ker je celjska Zadružna zveza izvrševala to revizijo imenom in namesto državnih funkcionarjev, vsaj je v to od c. kr. oblasti pooblaščen. Zadružno zvezo celjsko zadeva torej po našem mnenju dvojna krivda na polomu »Glavne« in menimo, da je torej tudi zavezana pokriti del primanjkljaja, ki je nastal vsled njenega postopanja. Pričakujemo, da bo de likvidacijski odbor — ki naj vendar zastopa interese zadružnikov »Glavne« nasproti upnikom — kakor tudi ostali funkcionarji in odbor, ki imajo opravke s tem konkurzom, upoštevali te naše vrstice ter ne glede na levo ne na desno svoje nadaljne postopanje napram tem zavodom temu primerno uravnali.

+ **O tiskovinah iz »Učiteljske tiskarne«** prihajajo poročila, da nekateri okrajni šolski sveti nalagajo krajnim šolskim svetom, da naj rabiyo le tiskovine, ki jih tiska »Učiteljska tiskarna«. Iz avtoritativne strani se nam danes poroča, da teh odlokov ni razumeti tako, kakor jih nekateri tolmačijo. Nikogar se ne more siliti, da bi naročal šolske tiskovine v »Učiteljski tiskarni«, naroči jih lahko povsod, ako so pravilne. Bogato zalogo pravih šolskih tiskovin ima v zalogi »Katoliška tiskarna«.

+ **Nevarno je zbolel** v Brusnicah vpokojeni učitelj L. Zupin. Prijateljem in znancem bodi v molitev priporočen.

— **Puljski iredentisti** so poslali ob priliki 50letnice zedinjenja Italije brzojavno čestitko judovskemu Natanu v Rim. V čestitki so imenovali »**Pulj**«, ki je edina avstrijska vojna luka, **hčer Rima** (fia de Roma). Brzojavko s to vsebino je, kar bo gotovo vsakemu avstrijskemu državljanu uganka, **sprejel puljski poštni urad** in jo oddal naprej. Toda zgodilo se je, da je prišla brzojavka pri transitiranju v Trstu v roke uradnika, kateri je gotovo na prvi pogled moral uvideti, da se brzojavke z za Avstrijo tako žaljivo vsebino, ne smejo oddajati in je to najbrže naznanil predstojništvu urada, katero je potem to škandalozno brzojavko konfisciralo in jo od nadaljne pošiljatve izključilo. Sedaj je vsa puljska iredenta na nogah in proti tržaški pošti z vsemi mogočimi in nemogočimi protesti. S tem, da so si puljski iredentisti drznili odposlati brzojavko s tako vsebino, v kateri se drznejo imenovati **avstrijsko mesto Pulj**, v katerem živi na tisoče Slovanov, **hčer Rima**, so zopet pokazali celi Avstriji, s kako državnonevarnimi elementi imamo opraviti na jugu. Zahvaliti se imamo izključno le tržaškemu poštному uradu, **da ne doni danes po celi Italiji, da je edina avstrijska vojna luka »Pulj« hčer Rima**. Ta brzojavka gotovo ne bo onim dobro došla, kateri si upajo trditi, da na avstrijskem jugu ni iredente.

— **Iz št. Vida nad Ljubljano**. Jutri, v nedeljo, 2. aprila, bode predaval o sveti deželi dr. Jan. Ev. Zore. Ker je gospod bival nad leto dni v omenjenih krajih, bo predavanje gotovo zelo zanimivo. Predavanje bo pojasnjeval s skioptikonom. — »Mater Doloroso«, to preplepo času primerno igro, ponovi dekliška Marijina družba na cvetno nedeljo, dne 9. t. m. Začetek ob pol štirih popoldne.

— **Posledica slabega berila**. Iz Loškega potoka: Nahujskan fant je napadel Orla Fr. Rojca s »Čukom«. Slednji je hotel mladega sokoliča naučiti olike pred sodiščem v Ribnici, kjer je bil fant obsojen v 48 ur zapora oziroma pet K globe, povrnitev pričnine in sodnih stroškov. Fant se je izgovarjal, da je to besedo bral v »Jutru« in »Slovenskem Domu« misleč da to ni kaznjivo, tako je sam priznal, da ga je baš to časopisje pripeljalo na zatožno klop. Nič čudnega, boljšega tako čtivo itak ne more roditi kot kaznjiva dejanja.

— **Ameriški Slovenci pri občinskih volitvah v Puebli**. Iz ameriškega mesta Pueblo se poroča, da ondotni Slovenci nameravajo pri občinskih volitvah, ki se vrše 4. aprila, nastopiti, da spravijo tudi svoje zastopnike v tamošnji občinski svet.

— **Tvrdba »A. Kranner, Commanditgesellschaft, München V.«** si je stavila nalogo, »oblačiti nage« brez izjeme narodnosti, vere in spola. Vendar njenim agentom ni treba znati slovensko, ker smo Slovenci že od nekdaj tako uljudni, da si damo usiljevati nemško blago tudi v nemškem jeziku. Ta firma je, kot zatrjuje njeni agent, »ein hygienisches Institut«, in ker se za zdravje nikdar ne more zadosti skrbeti, zato ne pošlje svojega blaga, ki je tudi higijenično, nikdar manj, kot si naročil. Če kdo trdi, da se je poslal blaga več, kot je imel namen naročiti, in da mora biti tu kaka pomota, mu ta firma ne verjame. Če bo v nekem ta-

kem slučaju, ki se je dogodil na Gorenjskem, prišlo do tožbe, bomo o izidu poročali. Pokojni Alešovec bi to trdilo imenoval »društvo usmiljenih Samarijanov«, ker njen agent ne zahteva plačila takoj, ampak dovoli tem daljši obrok za plačilo, čim več blaga si naročil. Nikar ne nasedajte!

— **Novakovih dedičev** se vedno več oglašajo. Sedaj se je oglašil tudi v Lankovicu na Gor. Štajerskem neki pomožni strojni delavec Jožef Novak, ki je bil rojen 20. februarja 1853 leta v župniji Mirna na Dolenjskem. Pravijo, da se je odločil jeseni s svojim sinom in svojimi tremi hčerami potovati po denar. Njegov oče je bil brat bogataša Novaka, ki je bratu kočarju pred 50 leti pisal, da si je napravil premoženje in naj se s svojo družino preseli k njemu. Ubogi kočar pa je svojo domačo grudo tako ljubil, da je ni mogel zapustiti in je ostal raje doma. Nato pa tudi brat ni več pisal. Bati se je, da bo vse ogromno premoženje izgubljeno, ker se postavlja Francozi na stališče, da je vse že — zastarano. O vseh podrobnostih bo —

— **Nemci za Bosno**. Nemški »Schulnatančno poročal« Slovenec, »verein« je izdal poseben oklic, v katerem poziva Nemce, naj darujejo za nemško šolstvo v Bosni. V ta namen je »Schulverein« ustanovil posebni »Bosnisch Schulschutz«.

— **Hrvaški kipar Ivan Rendič**, ki je imel doslej svoj atelje v Trstu, se je ustanovil v Splitu.

— **Prebivalstva v Bosni in Hercegovini** je 1.895.673 duš. Pravoslavni je 824.021, Mohamedancev 611.888, katoličanov 433.480, unijatov 8.097, ostali odpadejo na razna druga veroizpovedanja. Sarajevo ima 51.872, Mostar 16.325, Banjaluka 14.793 in Dnlja Tuzla 11.333 prebivalcev. Od zadnjega štetja je narastlo število prebivalstva za 20-89 odstotkov.

— **Kmetijski predavanje**. V nedeljo dne 2. aprila popoldne po litanijah bo predaval M. Humev v Trnovem pri Ilir. Bistrici o sadjarstvu.

— **Abecedar slovenske književnosti za Jugoslovansko Enciklopedijo**, ki ga je sestavil g. profesor dr. Janko Šle-binger, je tiskan. Še živeči pisatelji bodo pisali avtobiografije, biografije pisateljev prejšnjih dob bo pa treba razdeliti med več strokovnjakov. »Matica Slovenska« prosi literarne zgodovinarje, naj bi ji sporočili, katere biografije bi hoteli spisati za Enciklopedijo.

— **Delavci iz Italije** že silijo čez mejo. Na krminski postaji jih pregledujejo ter pošiljajo nazaj vse dečke pod 14. in dekleta pod 18. letom, če niso v spremstvu staršev ali če se ne morejo izkazati, da so na poti k starišem.

— **Umrl** je v Trstu v ondotni bolnici Ivan Znidaršič. V Podgradu je umrla posestnica gospa Marija Petrič, stara 40 let.

— **Nova tovarna sladkorja v Srbiji**. Praška »Union« poroča, da je dobava strojnih naprav za tovarno sladkorja v Srbiji poverjena praškemu kreditnemu zavodu češko-moravskih tovarn za stroje v družbi s tovarno strojev Breitfeld Daned & Co. Naročeni stroji bodo veljali tri milijone kron.

— **Poslopje za vseučiliško knjižnico** so pričeli graditi v Zagrebu.

— **Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano**. Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjsko in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat v našem listu objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti.

— **Sleparica**. Neka služkinja iz Tržaške ceste je prišla k trgovcu Jožefu Lavriču na Glincah z naročilom, da jo pošlje njemu osebno znana gospodinja, češ, naj ji da na ogled seboj nekaj svilnatih rut, ker jih misli gospodinja nekaj zase kupiti. Trgovec ji je verjel ter ji dal v zavitku sedem svilnatih rut, da jih odnese domov. Ko pa drugi dan ni bilo ne denarja ne rut nazaj, začel se je Lavrič za to zanimati in v svojo začudenje zvedel, da je postal žrtev prefrigane sleparice, ki jo je še tisto noč z rutami in delavsko knjižico odkurila.

— **Iz Gorij** se poroča: Pred malo dnevi je »Slovenec« prinesel med novicami, da se bo na cvetni petek semenj v Spodnjih Gorjah vršil; okrajno glavarstvo v Radovljici je pa z razglasom 29. marca naznanilo. »Z ozirom na dejstvo, da v tukajšnjem okraju

kuga na gobcu in parkljih še ni ponehala ter preti nevarnost, da se ista tudi v druge občine zanese, je prepovedan letošnji živinski sejem v Spodnjih Gorjah na cvetni petek, t. j. dne 7. aprila.«

— **Razpisane učiteljske službe**. 1. Po eno učno mesto na šolah: v Krškem, v St. Rupertu, v Boštanj, v Tržišču, na Bučki, v Svibnem. Okrajni šol. svet Krško. Termin do 1. maja. 2. Nadučiteljska služba v Zireh. Okrajni šol. svet Logatec. Termin do 22. aprila. Opomniti moramo da je v Zireh lepo ter da bode tam v kratkem tudi obrtna šola in se tedaj obeta postranski zaslužek bodočemu nadučitelju. Pozor tedaj mlajše učiteljstvo.

— **V morje je skočila in utonila** pri Barkovljah 33letna Ljudmila Busič iz Trstenika.

Darovi.

— **Za »Ljudski sklad«** so darovali: Jos. Lončarič 150 K. Odličnemu in poštvalnemu somišljeniku naj bo izrečena na tem mestu posebna zahvala. — Dalje so darovali: Poslanec F. Demšar 60 K; E. Jarc 50 K; po 20 K: posl. B. Perhavec, dekan M. Arko, J. Hladnik in župnik Gr. Šlibar; 10 K: kanoniki Sajovic, Kolar dr. Lesar in gosp. Pollak Karol; dr. Marinko 6 K; kanonik Sušnik 5 K; dr. Čekal in kaplan Vodopivec 4 K; kanonik Kajdiž, župnik Janez in Novak po 3 K; neimenovan in župnik Rihar 2 K; župnik Lenasi in P. Peterca 1 K. — Somišljeniki, nabirajte za »Ljudski sklad«! Bližajo se hudi boji, vsak naj podpira stranko tudi gamotno! Prispevki naj se pošiljajo na tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

Štajerske novice.

š **Velikansk škandal v Gradcu**. V nekem zabavišču v Gradcu so opazali mešano družbo pri velikih orgijah. Pozvana policija je aretirala nekaj puiškov, več jih je pa pobegnilo. Prizadete so v Gradcu groše znane osebe, tudi uslužbenci zaskle mestne policije.

š **Prideljen** je celjski samostojni gimnaziji profesor Anton Jošt, doslej v Kočevju.

š **Poižkušeni samoumor**. V Mariboru se je poižkušal usmrtiti 20 let stari trgovčev sin Hubert Korošec. Izprožil je proti sebi strel iz revolverja, a se je slabo zadel.

— **Umrl** je v Vitanju nadučitelj ondotne nemške šole Anton Weixler, star 49 let.

š **Okamenelo truplo**. Pred kratkim so izkopali na mestnem pokopališču v Celju truplo nekega 89letnega moža v navzočnosti okrajnega zdravnika, da je prenesejo v rodbinsko raket. Truplo je bilo v veliko začudenje navzočih popolnoma ohranjeno, celo siva brada in lasje. Zdravnik je konstatiral, da je truplo okamenelo. Ta slučaj je jko redek, posebno ker truplo pred pokopom ni bilo balzamirano.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje s skioptičnimi slikami o Bosni**. G. predavatelj P. A. Puntigam S. J. je okoli 20 let preživel v Bosni; življenje in trpljenje bosenskih katoličanov pozna natančno na podlagi lastnega opazovanja in lastne izkušnje. Predaval bode v hrvaškem jeziku; v slovenskem jeziku bode predavanje in slike pojasnjeval g. Jan. Kalan. **Predavanje bode jutri v dvorani hotela »Union«**; vhod iz Frančiškanske ulice. Vstop brezplačen; na razpolago bode le nekoliko rezerviranih sedežev, za katere se dobijo vstopnice po 1 K v Soukalovi in »Unionovi« trafiki. **Začetek ob 6. uri popoldne**, ne ob 4. uri, kakor je pomotoma naznanjeno v »Bogoljubu«.

lj **Javno predavanje S. K. S. Z.** se vrši v torek, dne 4. aprila, ob pol osmih zvečer v mali dvorani »Ljudskega doma«. Predava gosp. Anton Rojina: Delavec v Parizu in Londonu. Gospod predavatelj je v omenjenih mestih med delavstvom veliko časa bival in pozna vse razmere prav natanko, zato bo predavanje gotovo velezanimivo. Člane in prijatelje iskreno vabimo, da se ga udeležijo.

lj **Katehetska konferenca** bo v sredo, 5. aprila, ob pol petih popoldne v knjižnični dvorani Katoliške tiskarne. Referat: O najtežavnejšem poglavju vzgoje. (Če bo čas: Nadaljevanje katekizmovih vprašanj.)

lj **Prestavljeni** so od domobranskega polka št. 27: stotnik J. Sindelar k polku št. 24, Jožef Hanel k polku št. 9, Ciril Dolenc k polku št. 29.

lj **Zbor »Ljubljane«** vadi jutri v nedeljo ob 11. uri dop. v »Unionu«. Koncert je blizu, vaj le malo še mogočih, treba je torej točne in polnoštevne udeležbe. — Zborovodja.

Ij **Za prvega aprila** nam je g. Luka Jelenc poslal to-le: Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Sklicuje se na tiskovni zakon prosim, da priobčite v »Slovenca« glede na njegovo poročilo z dne 27. marca 1911, št. 70., ki je stalo med ljubljanskimi novicami pod naslovom: Kaj se tiska v Učiteljski tiskarni? sledeči popravek: Ni res, da je list, v katerem objavlja upravni svet Učiteljske tiskarne na uvodnem mestu svoje izjave, poloficiozno glasilo tiskarne liberalnega slovenskega učiteljstva. Res pa je, da Učiteljska tiskarna nima nobenega posebnega glasila, torej tudi ne poloficioznega. V Ljubljani, dne 31. marca 1911. Za upravni svet Učiteljske tiskarne L. Jelenc, predsednik.

Ij **Čitalnica v »Ljudskem domu«** je lepo urejena. Člani S. K. S. Z. imajo tu lepo število časopisov na razpolago. Ravnotako imajo naši somišljeniki v čitalnici razne zabavne igre, kakor biljard, šah, domino itd. Upamo, da bo postala naša čitalnica na ta način vedno shajališče in zabavišče članov S. K. S. Z.

Ij **Narodna igra »Domen«** po Česniku dramaturga Jurčičev roman se bo predstavljal jutri ob pol 7. uri zvečer na odru »Rokodelskega Doma«. Opozorjamo še enkrat na prireditve! Igralci in igralke zaslužijo, da se napolni dvorana. Jutri zvečer torej gledat »Domna«!

Ij **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** ima v nedeljo, 2. aprila, ob pol 11. uri v dvorani »Rokodelskega doma« svoj redni mesečni shod.

Ij **Občni zbor vojevniškega zbora** bo jutri ob 10. uri dopoldne v običajnim dnevnim redom v vrtnem salonu restavracije pri »Novem svetu« na Marije Terezije cesti.

Ij **Velika regata na Bledu.** »Ljubljanski športni klub« namerava prirediti letošnjo sezono na Bledu regato, to je tekmo z dirkalnimi čolni. Tako prireditve bi bilo tako iz športnih ozirrov kakor tudi iz razlogov tujkega prometa samo pozdraviti.

Ij **Iz volivnega boja v Vodmatu.** Kakor farizeji se postavljajo naši liberalni agitatorji po vseh vogalih in se po mameški navadi trkajo na prsa in še bolj žalostno zdihujejo: »Poglejte nas, kako nenadomestni smo, bela Ljubljana ne bo imela več čistega zraka, niti zdrave vode, ako ne bomo mi liberalci in samo mi na krmilu! Zadnja leščerba ki v rajskem Vodmatu melanholično brli, si pripisujejo kot svojo zaslug, kakor da ni v našem cesarstvu nobenega mesta več, katero bi imelo tako nenadomestljiv mestni zastop, kakor ga je imelo ljubljansko mesto. Pomagati si že ne morejo več in vpijejo, da ako S. L. S. stopi v občinski svet, bo dež suh, sneg črn, solnce pa mokro in da se bode mesto pogreznilo v strašansko dolgove. Hodijo iz gostilne do gostilne po Vodmatu, od hiše do hiše beračijo in Vodmačane farbajo, da bo prvo delo liberalnih občinskih zastopnikov za vodmatski okraj, regulacija Bohoričeve ulice, katera je pa že k sreči na polovico do ubožnice regulirana in jo naprej baje ni treba, ker Vodmačanje plačujejo premalo davka, kakor se je nekoč izrazil bivši mestni zastop; da se bo napravila kanalizacija (kadar bode zopet kak Zancek napravil hišo, ker drugi itak lahko utrpe kanalizacijo in regulacijo). Pa tudi za delavstvo imajo ti liberalni agitatorji polno svetih obljub. Tako navdušuje neki tak agitator, kateremu se iz lica sveti Zupančičev cviček, da bodo vse za starost preskrbeli, samo če gredo v boj za liberalne »Fortschritteisterje«. Tako se godi tem liberalnim agitatorjem, kakor starčku, ki postaja dan za dnevom bolj otročji in je zadnji čas, da se ta starikava liberalna garda posuši.

Ij **Ciparji in liberalci.** V torek so imeli tičarji in ciparji iz Trnovega shod, katerega sta se udeležila dr. Ivan Zajec in zbornični podpredsednik Ivan Kregar. Ciparji so sklenili vložiti prošnjo na visoko deželno vlado, da bi smeli zopet loviti cipe, ki leté v velikih trumah v jeseni proti Italiji, kjer jih Lahí polove in podavijo. Na shod je prišel tudi nekdo, ki se je predstavil kot »političnega divjaka« ter interpeliral, kdo je to postavil naredil in zakaj je ni naredil tako, da bi zdaj tega razburjenja in tega shoda treba ne bilo. Dr. Zajec je interpelanta v veliko zabavo zborovalcev dobro in temeljito izmil. Ljubljana ima pet liberalnih poslancev. Ljubljanci so pri volitvi drli za liberalci. Dolžnost liberalnih poslancev je bila, da se pri postavah vlečejo za svoje volivce. Ali od vsih petero poslancev ljubljanskih se ni nobeden spomnil ljubljanskih ciparjev, da bi jim rešil cipe in otel dober jesenski zaslužek. Zato naj pa ciparji pri bodočih volitvah malo bolj oči odpro in volijo može, ki bodo njih

želje in težnje tudi res brnili in varovali. Liberalci niso v dvajsetih letih nič storili za Krakovčane in Trnovčane, čeprav so vselej pred volitvami bili medenih uste in polni sladkih obljub. Dalje izjavi dr. Zajec, da bo kot deželni odbornik storil potrebne korake, da se popravi, kar so zamudili marljivi ljubljanski liberalni poslanci. Govoril je tudi Ivan Kregar. Tako se je shod ljubljanskih ciparjev izvršil v splošno zadovoljnost, razun onega »divjaka«, ki jo je odkuril, češ, saj ne hodim cipe loviti, lovim le ribce! S shodom ni zadovoljen tudi »Slovenski Narod«, ki je dr. Zajca ozmerjal z neizogibnim, menda samo zato, ker hoče ljudem pomagati in jih rešiti liberalnih jerofov, Kregarja je pa celo odstavil »Narod« od podpredsedstva. Pa ne bo vse nič pomagalo, ker ciparji bodo volili, kakor je v njihovem interesu, ne pa kakor želijo liberalci.

Ij **Društvo slovenskih učiteljc** ima svoj redni letni občni zbor dne 13. aprila t. l. ob deseti uri dop. v šentjakovski šoli v Ljubljani. Na dnevnem redu je: 1. Pozdrav predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajničarice. 4. Poročilo o gospodinskem tečaju. 5. Raznosterosti. K mnogobrojni udeležbi vabi — odbor.

Ij **Nagloma je umrl** danes zjutraj na Vrhniki tovarniški poslovodja pri g. Karolu Pollaku g. Josip Dev. Peljal se je včeraj z gospodom Jeanom Pollakom na Vrhniko, kjer ga je zadela kap. Rešitev je bila nemogoča in danes zjutraj je blagi mož izdihnil svojo dušo. Časten mu spomin! Od druge strani se o tem poroča: g. Dev je prišel na Vrhniko pregledat Polakovo tovarno. Ko ga pelje tjakar k popoldan. vlaku na Verd, ga na poti v vozu zadene mrtvoud. Onesveščenega ga pripelje voznik nazaj na Vrhniko v hišo gospoda Gabrijela Jelovška, kjer je umrl.

Ij **Srbsko akademsko društvo »Balkan«** iz Zagreba se je danes mimo Ljubljane peljalo v Trst.

Ij **Klub slovenskih amater - fotografov v Ljubljani.** Kakor smo že poročali v listih, priredi društvo K. S. A. F. prvo svojo razstavo. Otvori se meseca maja t. l. v umetniškem paviljonu g. R. Jakopiča skupno z običajno spomladansko umetniško razstavo, na kateri bode poseben prostor določen za razstavo našega društva. Vse člane, ki se hočejo razstave udeležiti, uljudno prosimo, da nam to nemudoma javijo, da se jim potem pravočasno dopošljejo vsa tozadevna potrebna pojasnila. Pravico udeležbe na razstavi imajo le člani društva, zato se zajedno opozarja tudi vse amaterje, ki še niso prijavljeni društvu in se že le razstave udeležiti, kakor tudi biti deležni vseh udobnosti, ki bodo združene s to razstavo, da isti nemudoma javijo svoj pristop k društvu. Ker je to pri nas prva skupna umetniška amater-fotografska razstava, je želeli, da bi se je vsi naši amaterji v kolikor mogoče polnem številu udeležili. Razstavljalec kakor tudi društvenim članom so na spomladanski umetniški razstavi zagotovljene razne udobnosti. Prijave pošiljati je na društveni naslov Klub slovenskih amater-fotografv in Ljubljani.

Ij **15.000 kg argentinskega mesa** se bo pričelo v Ljubljani prodajati v ponedeljek. Dobilo se bo pri naslednjih mesarjih: Anton Slova, Terezija Kunej, Katarina Zan, Anton Putrich, Anton Lovše, Franc Anžič, Julij Klemenc, Ivan Kočevar, Jožef Podkov, Franc Sever, Milan Kozak.

Ij **Za Vincencijevo konferenco Karmelske Matere božje za Vodmat-Selo-Moste** je gosa Elza Premrov dobila v samostanu Karmelske Matere božje na Selu 20 K. Vincencijeve konferenca sv. Miklavža je podarila 25 K. g. Marija Pintar je je podelila en zavoj obleke za otroke. Bog povrni stotero. Konferenca Karmelske Matere božje na Selu nujno prosi vse mladino ljube, naj ji blagohotno podeli otroških oblek, primanjkuje najpotrebnejših oblačil, kaj še obuvala. Vsak dar naj bode pod naslovom Ivan Orehek, predsednik Vincencijeve konference, Vodmat št. 9, doposlan. Če bi bilo kateremu dobrotniku ljubše, da bi ne pošiljal sam, naj na dopisnico zabeleži svoj naslov ter se bo prišlo na njegov dom iskat blagohotno podarjeni dar.

Ij **Mestna policija** je aretovala od včeraj do danes 7 oseb, in sicer 2 zaradi pijanosti in izgrede, 1 zaradi prenasledžnega beračenja od hiše do hiše, 1 postopača, 3 pa ker so se po mestu potikali brez dela.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 34 Macedoncev, nazaj pa je prišlo 51 Hrvatov.

Ij **Za popoldansko pisarniško delo** se priporoča ubog dijak. Naslov pove uredništvo »Slovenca«.

Ij **Nočno službo** imajo prihodnji teden lekarne: Čižmar, Jurčičev trg, Riečoli, Dunajska cesta in Sušnik, Marijin trg.

Izseljeniške novice.

List »Ave Marija«, izhajajoč v New Yorku piše sledeče: O izseljeniških novicah bi imeli poročati cele knjige, ne samo male strani lista. Kar se godi na Ellis Islandu (izseljeniški otok pri New Yorku) sedaj, gotovo presega daleč vse meje človekoljubnosti tako hvalisanega 20. stoletja. Kakor omenjeno že parkrat, sega nativistički duh vedno dalj in dalj s svojim vplivom. Okužil je že precej na visoko razne oblasti, ki imajo pri izseljništvu kako besedo. Tako na primer glavni naseljeniški komisar Keefe v svojem letnem poročilu naravnost priporoča, da naj bi se vsacega izseljenca tako preiskalo, kakor se preišče vojaka, preden se ga sprejme med vojake, da bodo morali toraj izseljenci preje na nabor, predno se jim bodo odprla vrata svobodne države. In še marsikaj, kar pameten človek ne bi odobral. Ali hočemo še več naseljencev, ali jih pa ne maramo. Ako jih maramo, dobro, naj pridejo, ako jih ne maramo, imamo dovolj človekoljubnih sredstev, da jim zabranimo vstop. Zato ni treba nečloveškega mučenja ljudi. Naredite postavo, pa bo mir. Dokler pa ni postav le s sedanjo operirati kakor s prokrustovo posteljo, pa ne vemo, če je človeško. Vse, kar je prav.

Vsak pameten človek, ki pozna razmere v ameriških Združenih državah, je gotovo za to, da se naseljenišvo omeji. Oozroma, da se narodi v Evropi spametujejo in bodo »sreče« iskali doma v zadovoljnosti s svojim vsakdanjim kruhom in ne hiteli v daljino tujino po srečo, katero bi lažje našli doma. Sedaj so razmere drugačne, kakor so bile na primer pred štirimi leti. Kakor je te dni pisal New York's Herald, se je vse za najmanj 25 odstotkov poslabšalo, tako glede dela, tako v draginji pri živilih, tako pri obleki, tako znižale plače, tako zmanjšalo delo. Zato v resnici vsi, ki ljubimo svoj narod, želimo, da bi se ne naseljevali več tako, kakor so se. Odločno smo pa in moramo biti zoper način, kako nanj se to doseže. — Naj se izda naredba, naj se pošlje vsem vladam v Evropo, naj se da vsem izseljeniškim družbam in naj se določi termin, kedaj se bo začelo tako ravnati, da se opravi čas opozori ljudstvo doma, kaj imajo pričakovati, ko bodo sem prišli, in se jih svari, da naj ne hite sem. Velik del izseljencev bi se odvrnil in ostal doma. Ostali, ki bi pa v kljub temu prišli, naj si potem sami sebi pripišejo nasledke, ako bi imeli tu težave. Reklo bi se jim lahko: »zakaj si pa prišel, saj si vedel!« Tako pa pridejo sem siromaki v dobri nadi, se potrošijo velikanske vsote denarja za pot, naredo dolg. Tu pa večkrat le radi malega vzroka: »hajd nazaj domov!« Dostikrat se zgodi, da predno se izseljenec dobro zave, kaj se z njim godi, je že nazaj na parniku in mora nazaj domov! Kako srce pretredujejoči so prizori, ko se deportira te nesrečne žrtve. Kdor je enkrat bil temu priča, drugikrat ne bo šel več gledat. Večkrat se obupan izseljenec vrže na tla in ruje lase v strahu pred tem, kaj ga doma čaka. Nekateri jokajo, drugi kolnejo, vsem se pa bere srčna bol na očeh. Ves up je šel po vodi! To ni prav! Ko bi Rusija kaj takega počela, prepričani smo, da bi ves svet kričal na vse grlo in vpil o nečloveškem ravnanju pri barbarih itd. Malo je hotela omejiti vpliv judovskega življa, ki je postajal nevaren redu ne narodu, pa kak krič je bil po vsem svetu.

Torej vsi Amerikanci smo za to, da se postavne pravično in strogo vrše. Vsi smo za to, da se izseljništvo uredi, vsi smo za to, da se narodi v Evropi opozore na to, da naj ne drve več sem, ker nam bo po malem začelo manjkati dela in kruha. Odločno smo pa vse in moramo biti vsi proti načinu, kako to doseči — tako proti načinu komisarja, ki ni drugega, kakor orodje v rokah svojih višjih, tako tudi generalnega komisarja, tako vseh ki imajo kaj besede pri tem. Povsodi naj bo pravičnost in človekoljubnost podlaga ravnanju, in to tudi na Ellis Islandu!

DAVČNE GOLJUFIJE NA OGRSKEM.

Višji župan Cranoz je uvedel proti okrožnima notarjema v Zsambokretu in Tinoranu preiskavo, ker sta predpisavala višje kakor postavno določeno davke in sta denar pridržala zase,

Vse mestne policije podžavijo na Ogrskem. Državna policija bo imela svoje centralno ravnateljstvo v notranjem ministertvu v Budimpešti. Državna policija bo skrbela za red tudi v okolici mest.

146 kilometrov v eni uri je preletel s svojim letalnim strojem francoski aviatik Vedrine. Doslej je bil rekord za polet letalnih strojev 106 kilometrov v eni uri.

Kopa mrličev v Bosporskem morju. Moštvo francoskega parnika »Bonlanger« je naslo celo kopico mrličev zašitih v vreče v Bosporskem morju. Turške oblasti o groznem činu poučene, so izjavile, da je ukazal najdene mrličke potopiti odstavljeni sultan Abdul Hamid.

400 hiš zgorelo! V Dublanyju pri Samboru v Galiciji je uničil požar 400 kmečkih hiš.

15.000 delavcev izključenih od dela. V Cristaniji so izključili od dela 15.000 delavcev.

Eksplodizija špirta na nemški oklopní križarici. Na nemški oklopní križarici »York« v Kijelu je 31. m. m. eksplodiral bencin. Dva mornarja sta ubita, 4 mornarji so nevarno ranjeni.

Poslanec zaigral pol milijona. Ogrski poslanec Ugron je pri igri izgubil pol milijona kron in pustil pismo, da se bo zato usmrtil. Policija je takoj iskala Ugrona in ga dobila, ko je hodil ob Donavi. Detektivom je dal častno besedo, da se ne bo usmrtil, na kar so ga pustili. Ugronovi sorodniki so izjavili, da hočejo poravnati njegove dolgove, na kar se je povrnil k njim.

400 kmečkih hiš je pogorelo, kakor poročajo iz Lvova, v Dublanyju pri Samboru.

Pogrešani parnik. V Antwerpnu pogrešajo parnik »Cap Sparte« s 17 možmi in z velikim številom potnikov že en mesec. Sodijo, da se je ladja potopila.

Strokovna razstava za karbid in acetilen. C. kr. obrtno pospeševalni urad na Dunaju je naznanil trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da priredi ob povodu VI. mednarodnega kongresa za karbid in acetilen, ki se bo vršil od 11. do 13. maja 1911. na Dunaju, v svojih razstavnih prostorih na Dunaju strokovno razstavo za karbid in acetilen, ki se bo otvorila dne 11. maja 1911 ter bo trajala približno dva meseca. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz programa, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Sto železníc toženih. Iz Washingtona poročajo, da je podjetje Alpha Cement Company v Manheim, W. Va., vložilo pri ameriški meddržavni trgovski komisiji tožbo proti železnicam, ker so dovoljevale konkurenčni družbi Universal Company popust. Sto železníc je toženih.

Letalni stroj za 35 kron. Iz Budimpešte poročajo: Na letalnem polju pri Rakoczju je bila te dni interesantna dražba. Poljski aviatik Myczarowski je bil dolžan tovarnarju Beckerju večjo svoto. Becker je dal zarubiti zrakovčev letalni stroj. Letalni stroj je dobil nekdo za — 35 kron.

Judje kot častniki v avstro-ogrski vojski. Pred kratkim so v nemškem državnem zboru interpelirali liberalci vojne ministra Heringena zaradi imenovanja judov kot častnike v nemški armadi. Ne bilo bi nezanimivo, ako bi razmotrivali, koliko je judov v naši avstro-ogrski vojski, zlasti še, ker nemški liberalni židovski listi vedno tožijo, da jude v armadi zapostavljajo. V naslednjih številkah, ki jih navajamo, niso všteti kršчени judje, katerih pa je tudi veliko število v avstro-ogrski vojski. V generaliteti, generalnem štabu, pri kavaleriji, v avditoriatu in pri intendanci ni nobenih judov. Pač pa so pri infanteriji, in sicer jih je v aktivni službi 1/65 odstotkov, v rezervi 20 odstotkov, (v galiskih in ogrskih polkih je judov kot častnikov v aktivni službi celo 6/8 odstotka); pri lovcih je judovskih častnikov 1/2 odstotka, oziroma 14 odstotkov. Pri tehničnih četah 0/25 odstotkov, oziroma 3/4 odstotka,

NESTLÉ-jeva
Priznana redilno sredstvo moka za otroke
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in blunaje, črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

pri artiljeriji 0,85 odstotkov, oziroma 2,4 odstotka; pri trenu 3 odstotke, oziroma 36 odstotkov; pri sanitetnih 1,3 odstotka, oziroma 30 odstotkov; v zdravniškem častniškem zboru 33 odstotkov oziroma 45 odstotkov, pri vojaških uradnikih 13,8 odstotka, oziroma 25 odstotkov. Enake razmere so pri avstrijskem domobranstvu, pri ogrskem domobranstvu pa je celo še več judov. Kot je razvidno iz navedenih števil, se judje v avstro-ogrski vojski pač ne morejo pritoževati, da se jih zapostavlja pri častniških imenovanjih. Da ne pridejo v generalni štab, auditoriat in v intendanturo, je gotovo primerno upravičenim ukrepom vojne uprave. In nikdo se ne sme čuditi, kdor pozna značaj judov, da niso zastopani v važnejših vojaških četah v tako velikem številu kot pri trenu ali v zdravniškem zboru. Pri vojni mornarici pa sploh ni nobenih židov, ker se judje že od nekdaj vode boje.

Restavracije na kolesih. V New Yorku se vidi sedaj na nekaterih krajih stati lepe velike vozove, ki so urejeni kot prevozne restavracije. Vozovi so last neke zmernostne družbe, ki skuša dobivati na ta način pristaše za svoje abstinenčno gibanje. V teh vozovih se dobe ob vsakem dnevnem času jedi za zelo nizke cene, vendar pa nobenih alkoholnih pijač. V zadnjem delu voza je kuhinja, v sprednjem pa male mizice in stolčki. Vozovi menjajo svoje prostore le redko, tako da so odjemalci vedno gotovi, da naletijo na svojih potih po opravkih na kako vozno restavracijo.

Najmanjša republika v Evropi ni nikakor San Marino ali Andora, temveč Tavolara, otok, ki leži na severnem obrežju Sardinije in ki je tako majhen, da se ga na navadnem zemljevidu ne vidi. Sedaj je na otoku 60 prebivalcev. Leta 1830. je sardinski kralj Albert izročil otok družini Bartolini kakor neomejeno last. Družina je proglasila otok za kraljestvo in eden njenih članov je nastopil vlado kakor kralj Pavel I. Vladal je celih 50 let v največje zadovoljstvo svojih podanikov. Ko je leta 1882. začutil, da se mu bliža smrt, je izrazil željo, naj bi se mu ne volilo nikakega naslednika, češ, Tavolaro more izhajati tudi brez vlade. Ker se ni oglasil nikak pretendent, so gospodari naprej štiri leta brez gosposke. Leta 1886. pa se je izkazalo, da vendarle ne pojde tako naprej, ker so nastali prepiri med posameznimi prebivalci. Zato so proglasili republiko. Leta 1891. je Italija priznala republiko Tavolaro kot samostojno državo.

Industrija rožnega olja na Bolgarskem lepo prospera in je v tej stroki Bolgarija na prvem mestu. Leta 1910 je znašala proizvajati 6052 kg. prodane pa je bilo za 5.327.703 leve. Največji del gre v Francijo, Nemčijo, Anglijo, Zedinjene države ameriške, Turčijo in Švico.

Ženske v industriji in obrti. V Nemčiji je 9,4 milijona, v Francoski 6,8, v Avstriji 5,6 in na Angleškem 5,3 milijona žensk vpisanih v industriji in obrti. Ako primerjamo s tem številom moško delo, potem pride na 100 delavcev v Avstriji 42, v Francoski 34, v Italiji 32, v Nemčiji 30, v Švici 29, na Angleškem 24 in na Švedskem 21 delavk. Ženske je vedno več zlasti v trgovini, posebno v malih podjetjih. Najhitreje se je pomnožilo število žensk, ki se pečajo samostojno s trgovino, in jih pride na 23 moških malih obratov že 10 ženskih.

Deček — aviatik. Iz Londona poročajo, da se je pred dnevi dvignil v zrak nek ljudskošolski deček po imenu Stanley, z letalnim strojem Grahama Wrighta več sto metrov visoko ter plul nad mestom. Spustil se je na zemljo brez neizgode ter mu je zbrano občinstvo priredilo burne ovacije.

Kruh na Angleškem. Angleži se zanimajo za vsako stvar, pa so se tudi za preosnovo kruha. Nov kruh se imenuje standard. Do zdaj je veljal bel kruh za najboljšega, kot velja še danes povsod. Toda zavzela se je posebna družba za to, da se peče kruh iz črne mlene pšenice, kateri je veliko redilnejši, kakor pa bel. Gibanje se je tako razširilo, da bel kruh opuščajo povsod in jemljejo samo črnega, oziroma rumenkastega. Moka za ta kruh ohranja v sebi osemdeset odstotkov snovi, ktere ima zrno. Najboljša bela moka pa samo sedemdeset. Novi standard kruh se je priljubil pri vseh slojih. Je namreč veliko bolj slasten, kakor drugi in pa redilen.

Velikanski trust. V New Yorku obstoji pekarski trust Shults Bread Company z glavnico 5 milijonov dolarjev. Sedaj se čuje, da hočejo posamezni člani tega trusta ustanoviti National Bread Company z glavnico 15 milijonov dolarjev. Vse pekarije po večjih mestih bi se združile v eno veliko organizacijo.

Poljedelska univerza v Budimpešti. Naučna sekcija ogrskega deželnega agrikulturnega društva je sklenila, da odpošlje k ogrskemu poljedelskemu ministru deputacijo, da posreduje pri oblastih za ustanovitev poljedelske univerze v Budimpešti.

Od kdaj obstoji avstrijska loterija? V Avstriji so uvedli leta 1751. malo loterijo, ki jo je izumil genuežan Benedetto Gentile, in sicer s patentom cesarice Marije Terezije, ki je bil datiran od finančnega ministra grofa Rudolfa Choteka z dne 21. novembra. 21. oktobra 1752. so na Dunaju bile prvokrat vlečene številke in sicer 26, 81, 53, 11, 74. Prvo terno, 600 dukatov, je dobil nek črevljarski vajenec. Vlada je prvotno dala loterijo v najem nekemu Otokarju Bataldiju za letnih 206.000 goldinarjev. L. 1772. je prevzela loterijo v najem tvrdka Buratti & Comp., ki je plačala še enkrat toliko najemnine. Leta 1787. je bila loterija podržavljena in je donasala zelo lepe dohodeke. Na Ogrskem so bile prvokrat vlečene številke male loterije v Požunu 12. septembra 1764, zadnjič pa 29. septembra 1897. Na Bavarskem in Pruskem so odpravili malo loterijo leta 1960. Sedaj ste edini državi v Evropi, ki imata malo loterijo Italija in Avstrija.

Novo svetovno mesto. Zvezna vlada v Avstraliji je sklenila, da zgradi zvezno glavno mesto ter tako naredi konec tekmi med mesti Melbourne, Sidney, kakor tudi ostalimi avstralskimi mesti za prvenstvo. Po dolgem času se je tudi že določilo ozemlje, na katerem bo naseljeno novo glavno mesto petega dela sveta. To novo mesto bodo zgradili v Yas—Canberri v Novem Švotskemu. Ozemlje, kjer bo stala bodoča metropola Avstralije, ima v resnici vse pogoje za ustvaritev slikovitega, idealnega mesta. Omenjeno ozemlje leži na amfiteatralno se dvigajočem gričevju, ki se odpira proti severu in severozahodu v mogočnih, naravnih prehodih. Bodoče glavno mesto je na ta način zavarovano pred hudimi južnimi vetrovi. Monumentalne in vladne stavbe bodo zgradili na gričih, da bodo tako kraljevale nad vsem mestom. Avstralska državna zveza hoče z nekako častilakomnostjo ustvariti najlepše glavno mesto sveta. Da doseže ta cilj, je sklenilo njeno državno zastopstvo, pozvati arhitekto, umetne vrtnarje in umetnike vsega sveta, da izdelajo načrte za novo veliko mesto, ter razpisati za to tudi velike nagrade. Za prva pripravljala dela za razpis teh del je dovoljen kredit okoli 1.000.000 kron, ki je za enkrat samo provizorij. Konkurenca se razteza na posamezna polja, kakor na načrt celotnega mesta, na načrte velikih vladnih poslopij, vladne palače, parlamenta, justičnega poslopja itd. Nadzorstvo tega svetovnega tekmovalja ima notranje ministristvo.

Zahvala.

VOLIVCEM S. L. S. SODNIH OKRAJEV LITJA, MOKRONOG, RADEČE, VIŠNJAGORA, TREBNJE IN ŽUŽEMBERK!

Dne 21. marca ste z ogromno večino odali svoje glasove zame in mi poverili zastopstvo svojih koristi v deželnem zboru. Vsem volivcem S. L. S. se iskreno zahvaljujem, da ste mi izkazali zaupanje s tem, da ste me izvolili za deželnega poslanca. Obenem obljubujem v deželnem zboru delovati s S. L. S. v prid in blagor svojih volivcev.

Zužemberk, 28. marca 1911.

IVAN VEHOVEC,
deželni poslanec.

ODBOROVA SEJA S. K. S. Z.

se vrši v ponedeljek ob 8. uri zvečer v »Ljudskem Domu«.

POTOVANJE ITALIJANSKEGA KRALJA NA BALKAN.

Iz Rima: V diplomatskih krogih smatrajo, kakor gotovo, da obiščeta Viktor Emanuel in kraljica Helena po dovršenih jubilejnih slavnostih črno-

gorskega in srbskega kralja. Govori se tudi o eventualnem posetu Sofije

BRZOVLAKE NA JUŽNI ŽELEZNICI BODO HITREJE VOZILI.

Južna železnica bo zvišala vozno hitrost brzovlakov na 100 km v uri pred postajami Sava in Litija, Zalag-Ljubljana in Ljubljana-Presepe. Dosedanja hitrost je znašala največ 80 kilometrov.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZPREMEMBE V AVSTRIJSKI DIPLOMACIJI.

Dunaj, 1. aprila. Napovedane izpremembe v avstrijski diplomaciji so se danes izvršile. Dosedanji poslanik v Peterburgu, grof Berchtold, se postavi v disponibiliteto, na njegovo mesto pa imenuje grof Thurn-Valsassina; za poslanika pri Vatikanu se imenuje princ Schönborn, za poslanika v Bukareštu princ Württemberg, za poslanika v Peking dr. Arthur von Posthorn in za poslanika v Teheranu legacijski svetnik Edvard Otto.

ČEHI NA DUNAJU PROPADAJO?

Dunaj, 1. aprila. Oficielni rezultat ljudskega štetja na Dunaju izkazuje 2.030.830 prebivalcev nasproti 1.674.000 v letu 1900. Čehov je naštetih 98.400 nasproti 102.970 v letu 1900. Nemški listi sramežljivo oznanjajo, da to pomeni propad češtva na Dunaju, dočim v isti sapi tožijo, da češki kapital strahovito narašča. Tem oficielnim številkam seveda nihče ne verjame, ker so znana nasilja dunajskega magistrata.

NEMCI V PRAGI PADAJO.

Praga, 1. aprila. Po oficielno razglašenem rezultatu ljudskega štetja šteje Praga letos 17.987 Nemcev nasproti 18.278 leta 1900.

BIELOHLAVEK NE BO VEČ KANDIDIRAL?

Dunaj, 1. aprila. Tu se splošno trdi, da Biellohlavek vsled velikega odpora proti njemu, ki prihaja iz krščansko socialnih vrst samih, ne bo več kandidiral.

OŽJA VOLITEV V KOTORU.

Kotor, 1. aprila. Ožja državnozbornska volitev se je včeraj tu vendarle vršila. Izvoljen je dr. Vukotić z večino 283 glasov. Novoizvoljeni poslanec pa se ne bo mogel iti v razpuščen državni zbor in je vsled razpusta tu njegov mandat ničev.

POLITIČNA PRAVDA V PULJU.

Pulj, 1. aprila. Pri tukajšnjem sodišču se je obravnavalo o tožbi gosp. Lacko Križa, sorodnika g. posl. Laginje, proti Jožefu Radoviču, ki je očital Križu, da je denar »Sokola« v Pulju uporabljal v privatne svrhe. Radovič je nastopil dokaz resnice in se je glede tega zaslišalo več prič. Sodnik je Radoviča oprostil.

PROCES ZOPER DR. HINKOVIČA.

Zagreb, 1. aprila. Danes se je dr. Hinkoviču, saborskemu poslancu in enemu zagovornikov v srbskem veleizdajniškem procesu, izročila obtožnica. Dr. Hinkovič je obtožen, da je s svojo vlogo na banalni dvorec zagrešil delikt obrekovanja po § 209 in javnega kalenja miru. Proces bo senačen, ker se nameravajo vsi ostali zagovorniki v veleizdajniškem procesu izjaviti za solidarne z dr. Hinkovičem in bi bil v tem slučaju državni pravdnik primoran tudi proti njim vsem (16) dvigniti obtožbo.

PESNIK MARTIN GREIF UMRL.

Kufstein, 1. aprila. Danes jutraj je tu umrl znani pesnik Martin Greif.

TAJNOSTNA ARETACIJA.

Trst, 1. aprila. V Miljah se je te dni govorilo, da je neki umirajoči starček izpovedal, da je v družbi z dvema tovarišema nekako pred 30 leti napadel pošto na cesti od Klanca, ubil postiljona in ukradel veliko vsoto, o kateri eni pravijo, da je znašala 60 do 70 tisoč, druga pa celo, da 450.000. Prijeli so dva nedolžna, očeta in sina in obsodili na smrt, pa izpremenili kazen v dosmrtno ječo; oče je že umrl, sin pa še danes ječi v kaznilnici v Kopru. Koliko je na teh vesteh resnice, se še ne ve, fakt pa je, da je policija zaprla dva individua, o katerih se z vsoto gotovostjo govori, da jih je rajni označil za svoja tovariša pri onem roparskem umoru.

SIN IN TAST UMORILA OČETA.

Pulj, 1. aprila. V bližini Pulja so te dni našli umorjenega posestnika Doblanoviča. Preiskava je dognala, da sta umorjenega sin in tast napadla starca v hlevu, kjer sta ga zadavila, nato pa vlekla truplo v gozd, kjer sta sprožila proti mrtvečevi glavi strel in položila revolver poleg mrtveca, da bi ljudje mislili, da je izvršil samomor. Morilca sta hotela starca radi tega

spraviti s pota, da bi pograbila njegovo premoženje. Morilca sta svoje dejanje že priznala.

15.000 DELAVCEV BREZ KRUHA.

Kristjanija, 1. aprila. Napovedana izključitev delavstva v železni in kovinski industriji se je danes izvršila. 15.000 delavcev je odpuščenih in brez posla.

TRDOVRATNI MENIH.

Peterburg, 1. aprila. Sveti Sinod je v svoji seji sklenil pozvati škofa v Saratovu, da meniha Hiodora, ki se je zabarikadiriral v samostanu v Caricinu in ga varujejo kmetje, odstrani in s pomočjo posvetne oblasti spravi v Tulo v samostan. (Menih Hiodor je pravoslaven fanatik.)

UPOR V ALBANIJI.

Carigrad, 1. aprila. Vesti, ki prihajajo iz Albanije, so vednobolj vznemirljive. Albanci korakajo zdaj že proti mestu Skoplju in ga hočejo oblegati. Predno so se začeli proti Skoplju pomikati, so razpršili nekaj vladnih čet. Mesto se pripravlja za obleganje in nso oblasti Mohamedancem izročile orožje. Tudi iz Dobre prihajajo nepovoljna poročila. Albanski agitatorji hodijo po deželi in prebivalstvo pozivljajo, naj se maščuje zaradi lanskega peraza, ko je Albance ukrotil šefkepaša.

KAJ JE Z DENARJEM RAZPUŠČENEGA LJUBLJANSKEGA VETERANSKE DRUŠTVA?

Premoženje razpuščenega ljubljanskega veteranskega društva je deželna vlada naložila kot ustanovo ubogim veteranem in njihovim vdovam. Poseben odbor 10 moči bo vladi predlagal tozadevne predloge.

Kurzi efektov in menjic.

dne 31. marca 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92-95
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92-95
Skupna 4 2/2% papirna renta, februar—avgust	96-60
Skupna 4 2/2% srebrna renta, april—oktober	96-70
Avstrijska zlata renta	115-50
Avstrijska kronska renta 4%	92-95
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	82-05
Ogrska zlata renta 4%	111-25
Ogrska kronska renta 4%	91-50
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80-55
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	19-23
Kreditne delnice	673-25
London vista	239-87 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-40
20 mark	23-46
20 frankov	19—
Italijanski bankovci	94-60
Rublji	253 1/4

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
31	9. zveč.	736.1	7.6	sl. sever	jasno	
1	7. jut.	36.4	4.8	sl. svzh.	"	2.2
	2. pop	35.1	17.0	sl. jzh.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 8.7° norm. 6.6°.

Dve stavbeni parceli

za promet in vsako obrt, najvažnejši prostor v Prulah na vogalu pri novem šolskem poslopju poleg v najkrajšem času zgrajenega mostu, ki bo vezal celo trnovsko stran od mestnega loga čez Ljubljano s Prulami ter celo dolensko stran, se prodasti pod najugodnejšimi pogoji. Več se poizve pri upravnistvu »Slovenca«.

1078

Vljudno naznanjam, slavnemu občinstvu, da sem prevzel

čevljarsko obrt
od g. Kozamernika v Rožni dolini 19

in se cenj. dosedanjim in novim naročnikom najvljudneje priporočam za nadaljno zaupanje, zagotavljajoč vsestransko solidno postrežbo.

1075 Velespostovanjem

D. Trbežnik.

1082

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da se je Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo preljubljeno hčerko, oziroma sestrico

Anico

po dolgem in mukopolnem trpljenju, dne 30. marca ob pol 12. uri ponoči, v 5. letu njene starosti.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 2. aprila ob pol 4. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu.

Nepozabno priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 31. marca 1911

Globoko žalujoča rodbina Černič-eva

1081

Društvo delovodij in industrijskih uradnikov javlja tužno vest, da je njega dolgoletni član in odbornik gospod

Josip Deu

vodja tovarne Karola Pollaka

dne 31. marca mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo 2. aprila ob peti uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 74 (Pollakova tovarna).

V Ljubljani, 1. aprila 1911.

1077

Zahvala.

Povodom smrti 29. marca in pogreba 31. marca nepozabnega brata oziroma bratranca, preč. gospoda

Gašparja Majar

župnik v pokoju v Št. Vidu pri Ljubljani

se žaljuči brat in sestra in sorodniki najiskrenejše zahvaljujejo prečastitim duhovnim sobratom v Št. Vidu, ki so ranjega obiskovali v njegovi bolezni in ga okrepčevali s tolažili sv. vere, osobito preč. gospodu Zakotniku, umirovljenemu župniku, ki je ranjega pripravil na sv. popotnico, domačemu gospodu župniku Zabretu, ki je vse potrebno k pogrebu tako skrbno uredil, vsem prečastitim duhovnikom iz knezoškofij, zavodov sv. Stanislava za njihove obiske tekom bolezni ranjega za njihovo obilno udeležbo ter gniljivo petje pri pogrebu, kakor tudi vsem, ki so se od blizu in daleč tako obilno udeležili pogreba, zlasti pa se najspoštivejše zahvalujemo premil. gospodu stolnemu dekanu Matiju Kolarju, kateri je kljub neugodnemu vremenu izkazal ranjemu zadnjo največjo čast, vodil pogreb in opravil zanj slovesne mrtvaške molitve ter pel sv. mašo. Bog bodi vsem plačnik, ranjemu pa naj po usmiljenju Božjem večno sveti rajski luč. R. I. P.

Ljubljana 31. marca 1911.

Valentin Majar

župni upr. pri sv. Luciji pri Albani v Istriji brat.

Marijana Majar

učiteljica v Pulju sestra.

: Naročajte „Slovenca“ . :

1080

Potrta najgloblje žalosti naznanjam v lastnem imenu kakor tudi v imenu vseh sorodnikov pretresljivo vest o smrti svojega ljubljene brata, ozir. strica in svaka, gospoda

Josipa Deu

vodje usnjarske tovarne Karola Pollaka v Ljubljani

ki je včeraj na Vrhniki, previden s tolažili sv. vere, po kratki bolezni zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki ljubljene pokojnika se z vozom prepeljejo z Vrhnike v Ljubljano, in se vrši pogreb v nedeljo, dne 2. aprila ob 5. uri popoldne iz Pollakove tovarne, Sv. Petra cesta št. 74, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. aprila 1911.

Katarina Deu.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je vzel Vsegamogočni k Sebi našo preljubljeno hčer, gospo

Josipino Revelant, roj. Grilec

po dolgi mučni bolezni, večkrat prevedeno s sv. zakramenti za umirajoče danes zjutraj 31. marca 1911.

Pogreb je v nedeljo 2. aprila 1911 ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra nasip št. 39.

Blaga ranjka se priporoča v pobožno molitev.

Ljubljana, dne 31. marca 1911.

1052

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Razpis.

Mestni magistrat razpisuje zgradbo cestnega betonskega kanala v Vojaški ulici v dolžini okr. 281 m.

Kanal je dovršiti najpozneje do konca maja. Pravilne, z 1 K skim kolekom za polo opremljene ponudbe je treba oddati v zapečatenem kuvertu z napisom: „Ponudba N. N. — a za kanalizacijska dela v Vojaški ulici“ najpozneje

do 12. aprila opoldne

pri mestnem magistratu.

Istočasno je vložiti vadij, kateri znaša 5 %, ponujane vsote.

Načrti, proračunjene mere in stavbni pogoji so na vpogled v mestnem stavbnem uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

1076

Jernej Bahovčevi dediči

naznanjajo cenj. občinstvu, da se bo odslej dalje prodajalo v našo stroko spadajoče blago, kakor

1075

papir, knjige, pisalno in risalno orodje po znatno znižanih cenah.

Ljubljana

Marijin trg

1079

Karol Pollak, tovarnar usnja, javlja pretužno vest, da je umrl njegov dolgoletni, zvesti, cenjeni sotrudnik, gospod

Josip Deu

vodja tovarne usnja v Ljubljani

Pogreb se vrši jutri ob 5. uri popoldne iz Pollakove tovarne, svetega Petra cesta št. 74, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. aprila 1911.

Javna zahvala.

Mestni cesarja Franca Jožefa jubilejni zavarovalnici za življenje in rente na Dunaju, glavno zastopstvo v Ljubljani, Sodna ulica 1, kakor tudi prvemu kranjskemu pogrebemu zavodu Fran Doberlet, kot zastopniku dunaj. občin. mestn. pogrebnega zavoda izreka podpisana tem potom najiskrenejšo zahvalo za točno izvršitev in krasno opremo zavarovanega pogreba njenega pokoj. soproga, gospoda Tomaža Jörga, ki se je izvršil popolno brezplačno po šele desetem mesečnem plačilu premije po 1 K.

Ljubljana, dne 22. marca 1911.

Frančiška Jörg

vdova skladiščnega paznika c. kr. drž. železnice Ljubljana, Pred konjušnico 1.

1074

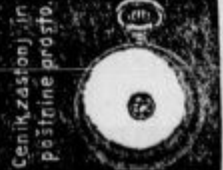

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar. prva največja domača exportna tvrdka ur. zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-silvena znamka: „IKO“

Po svetu.

Kako se v Kitajski poceni živi. Po poročilih evropskih konzulov, ki živijo na zahodnem Kitajskem, je tamkaj življenje jako poceni. Tako n. pr. stane devet velikih jajec 1 h, a velika kokoš 25 h. Funt teletine (brez kosti) velja 8 do 10 h. Goloba se more dobiti za 1 h. Stot najboljšega oglja velja 50 h itd. Zena nekega protestantskega misijonarja, ki živi že več let v Shansi, poroča v nekem nemškem časopisu, da za vso svojo družino in vse potrebšine ne porabi nad 13 K na mesec. To so reslepe in prijazne številke. a kaj poma-ga, ko je Kitajska tako daleč.

Dežniki z okni. Iz Pariza prihaja vest, da bodo došli v modo dežniki z malimi okenci iz stekla. Vendar pa to ni nova misel. Sredi 19. stoletja je živel v Draždanih neki čudak, ruski knez Putjatin, ki je imel tak dežnik. Ko je bil še deček, ga je ugriznil grizljiv pes njegovega učitelja, ki je kma-mu nato stekel in crknil. Od tedaj se je Putjatin neprestano bal hudih psov, kljub temu, da je bil znan ljubitelj psov. Zato je imel dežnik in solnčnik s steklenimi okenci, da je mogel pravočasno videti pse in se jim umakniti. Obenem je nosil tudi posebne čevlje, da bi jih ne mogel pregrizniti kak pes. Drugače pa je bil ta čudak zelo duhovit človek in je občeval s Schopenhauerom.

Samoumor častnika. V Brombergu se je ustrelil poročnik tamkajšnjega 14. pešpolka Wohlfahrt v svojem stanovanju, baje zaradi nesrečne bolezni.

Stavka profesorjev. Iz New Yorka poročajo: Profesorji newyorške Columbia univerze so zagrozili s štrajkom če ostane še nadalje predsednik univerze dr. Murray Butler. Očitajo mu, da je zapostavljal profesorje pred javnostjo in da jih je več odslovil, ki so mnogo let delali z uspehom na univerzi. Dijaki drže s profesorji.

Novo kurivo. Novo kurivo so vpe-ljali Angleži v Egiptu kjer ni nobene-ga premoga. Imenuje se papirus, to je tista rastlina, od katere ima ime naš papir. Reka Nil ima namreč več strug, po katerih se izliva v morje. In te stru-ge so tako gosto porastle s papirusom, da se celo parne ladje komaj prerine-jo skozi. Zdaj so Angleži začeli kositi papirus in so iz njega napravili stis-

njene kvadrate, ki so zelo izvrstno ku-rivo. Glede toplote so le malo slabši, kakor najboljši premog, poleg tega pa še za štirideset odstotkov ceneje.

Čuden človek. V Los Angeles, Cal., v Ameriki se je dne 14. marca sam za-strupil z arzenikom nek R. Andrews, ki je spisal več knjig, kako mora člo-vek biti vesel.

Ogrski diplomati v Ameriki. V Ameriki so pri poslanstvu v Washing-tonu in pri raznih konzulatih skoro sami ogrski državljani nameščeni in vsled tega tudi velikanski vpliv ogr-skega elementa v raznih krogih. Ti ogrski uradniki se izdajajo le kot »Hungarians« in so v ameriških dru-žabnih krogih le kot taki znani. Av-strijsko ime se nikjer ne povdarja in nima nikjer pravega ugleda, kar je vse zasluga ogrske diplomacije.

Pač res. Hudodelec, katerega so v silnem dežju gnali iz mesta na mori-šče, je godrnjal, da mora hoditi ob ta-kem vremenu. »Ej,« pravi orožnik, »kaj bi godrnjal, ko ostaneš zunaj, a mi drugi moramo potem tudi nazaj v ta-kem dežju!«

Kdor ljubi okusen čaj, ta naj poskusi Messsnerjevo rusko mešanico po 6 kron za pol kg. Prijetna cvetlična dišava s to izborno mešanico je izredno prijetna zdravilna pijača.

Kupiti se želi vezan ali nevezan 1016

Urtec letn. 1903

Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“.

Opr. št. E 861/11
2

Dražbeni oklic.

Po javni dražbi se bode prodalo dne 5. in 6. aprila 1911 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Martinova cesta 14 in Cesarja Jožefa trg 2 razne otročje oblekce, jopice, kapice, predpasniki, perilo, 1 šivalni stroj, 2 stavna lista i. t. d.

Reči se smejo ogledati dne 5. in 6. aprila v času med 9. in pol 10. uro do-poldne v navedenem kraju.

C. kr. okrajna sodnija Ljubljana, oddelek V.,
dne 18. marca 1911.

Kupite Kašelji hripavost, katar in zasliženje, oslovski in če imate: **Kašelji** dušljivi kašelji nič drugega, kakor fino dišeče: **Kaiserjeve prsne karamelo s „tremi smrekami“** 5900 notarsko poverjeniti izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh. Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev. Dobi se: Ljubljana, lekarnice: Trnkoczy, Sušnik, Piccoli, Leustek; Bohine, Cizmar; drogerije: Kanc, Cvančara („Adrija“). — Lekarnice: Pirik, Idrija; Bergman. Novo mesto: Andrijačič, Novo mesto: Hus, Vipava; Wacha, Metlika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Savnik, Kranj; Baccarik, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, Skofja Loka; Roblek, Trzin; Koželj, Jesenice; Kandauer, Mengeš; V. Arko, trg. Senožeče. 24

Enonadsitropna hiša na Vrhniki štev. 131 v sredi trga na zelo prometnem kraju, v kateri se nahaja pekarija in trgovina mešanega blaga, pripravna tudi za vsako drugo obrt, krojače, čevljarje, urarje, vrvarje itd., se takoj proda za nizko ceno 11.400 K; pol kupnine lahko ostane vknjižene. Več pove **Frane Mihelčič, Istotam. 923**

ALOJZIJ ČERNE sodar na Glincah štev. 10

naznanja slavn. občinstvu, da izdeluje nove in popravlja stare sode po najnižjih cenah. 961

Prodajalka

izvežbana v trgovini mešanega blaga, pridna in zanesljiva, želi službo premeniti. — Najraje v mestu, sicer tudi na deželi. Po-nudbe sprejema uprava lista pod 879. 879

2 ključarska pomočnika

sprejme takoj **Rudolf Geyer** ključarski mojster cesta na Rudolfovo želez. 10 Ljubljana. 1023

Kompletna plinova naprava

za 500 plamen s svetili (Auerjevi žarilci) vred primerna za kako krajevno razsvetljavo ali industrijsko podjetje se ceno proda. Več se izve pri **Karla Riekl** sinovih tovarna usnja Grade. 1071

Sprejme se dobro izurjena

prodajalka

mešanega blaga na Koroškem v dvojezičnem kraju. Naslov pri upravn. „Slovenca“. 1072

Intelligentna gospodična

dobi službo pri boljši družini

v znanem letovišču na Go-

renjskem kot nadzornica in

učiteljica domačih otrok. Po-

nudbe pod šifro „J. B.“ na

upravnishstvo tega lista. 1002

Vesten in zanesljiv

1001

uradnik

išče za popoldne primerne opravila. Ponudbe naj se blagovoli poslati na upravnishstvo tega lista pod šifro „250“. 1003

2 učenca

Lončar, klepar in vodovodni inštalater. 985

Hrano in stanovanje

išče mirna gospica pri boljši rodbini. Ponudbe na upravo lista pod „Hrana in stanovanje“. 1004

J. KRAJEC nasl. v Rudolfovem

tiskarna, knjigoveznica, knjigarna in prodajalna

najtoplejše priporoča svoje podjetje naklonjenosti prečastite duhovščine in slavnega občinstva, posebno na Dolenjskem.

Tiskarna

je opremljena moderno ter izvršuje točno, lično in cenó vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela od na-vadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska, kakor: literarna dela, brošure, šolska in društvena poročila, cerkvene, šolske, občinske, posojilnične, užitninske in vsakovrstne druge tiskovine itd. — Vse te tiskovine ima tiskarna tudi vedno v zalogi.

Knjigoveznica

je prav dobro urejena ter zmožna tekMOVati z velikimi knjigoveznicami. Sprejema v vezavo vsakovrstne knjige, molitvenike, zapisnike itd. ter rabi v to le najboljše blago. Odlikuje se njeno delo po izredni ličnosti, solidnosti in trpežnosti, kar dokazuje več zelo laskavih pohvalnih pisem. Šolske knjižnice, izobraževalna društva in sploh naročila v večji množini dobijo primeren popust. — Tudi galan-terijska dela se izvršujejo v popolno zadovoljnost.

Knjigarna

ima veliko lastno zalogo knjig kakor tudi veliko izbiro leposlovnih, poučnih in zabavnih knjig ter molitvenikov. — Zaloga šolskih knjig. — Iz lastne zaloge se posebno priporočajo:

Spisi Krištofa Šmida. Najbolj priporočljivo berilo za mladino. Do sedaj je izšlo 15 zvezkov. Nadaljni novi zvezki so v tisku. **Narodna biblioteka.** Posebno priporočljiva za društvene knjižnice. Do sedaj je izšlo 60 zvezkov po 30 vin. Na splošno zahte-vanje se bode Narodna biblioteka nadaljevala v kratkem; na razpolago je obilno krasnih rokopisov.

Tisoč in ena noč; pravljice iz jutrovih dežel; obsega 51 snopičev po 40 vin.

Pas sv. Jožefa, lično vezan K 1'40. — **Šmarnice,** premišljevanje o Srcu Marije, napisal + P. Ladislav Hrovat, vezana knjižica K 1'80. — **Mati Božja Bistriška,** kratek popis bistriške božje poti, spisal + P. Lad. Hrovat, cena samo 20 vin.

Pri večjem naročilu lastnih knjig primeren popust.

Prodajalna

z vsakovrstnim papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami ter z najrazličnejšimi predmeti kot primerna darila ob vsaki priliki, izpopolni

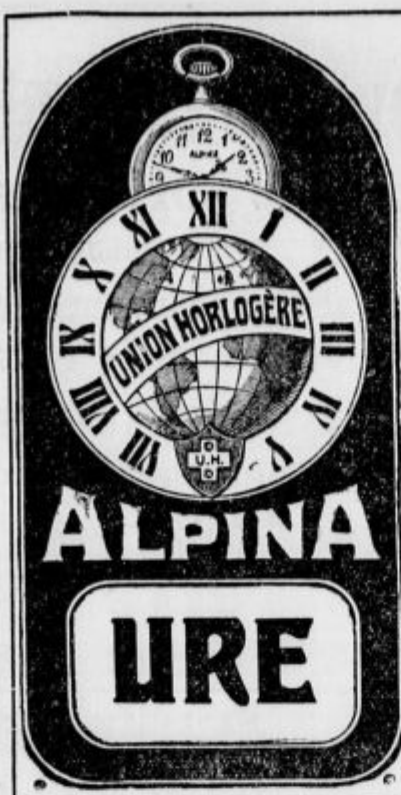
J. Krajec nasl. v Novem mestu

do celega tako, da je zmožno vse svoje p. n. odjemalce v vsakem oziru popolnoma zadovoljiti.

Idrijske novice.

i Liberalni modrijani čudne ugibajo. Vsakemu že presega in se neum- go zdi, kar kvasijo naši naprednjaki. Grozovito se ponašajo, kako so vse- mogočni — le pokazati nimajo nobe- nega uspeha. Delavce farbajo z javnimi shodi, na katerih sklepajo krvave reso- lucije. Koliko bodo pa z njimi dosegli resnici, liberalni pa tudi socialno- demokratski voditelji prav dobro vedo. Posti jim je, da se puste delavci voditi za nos, uspeha od svojih resolucij sami nobenega ne pričakujejo. Na shodih napišejo nad klerikalci, trgajo tovarišem delavcem, ki pokažejo samostojno raz- sodnost, rokave in jih pretepavajo, samo da bi delavstvu krščansko pre- pričanje pristudili in pokazali, da »klerikalec« ne more ničesar storiti, ampak bi najraje utopil v kaplji vode vso ljudsko srečo. Na tihem pa napred- njak drugače postopa, če hoče kaj do- seči. Prav prijazno pride v najbolj kle- rikalno hišo, ne prestraši se niti doma kakega dekana Arkota ali celo kate- heteta Oswalda. Tam ponižno prizna: Zavozili smo jo, pomagajte nam na pravo pot; Vi lahko naredite, da ne bomo vsled neumnih nasvetov napred- nih tovarišev imeli škode. Seveda ob- enem sveto prisega, da sedaj pozna liberalce in ne bo imel nobenega stika več z njimi, samo da sedaj doseže po- moč. Ko tak odposlanec izve, da n. pr. katehet Oswald ni za to tukaj, da bi se sam nasejal bedarijam liberalnih in rdečih mladino, užaljen odide. Kmalu potem pa prinese »Narod« dolgo klo- baso, da je Oswald kriv, če je prišel v škodo kak liberalce. V tem oziru je v zadnjih letih natvezel toliko laži, da že presedajo celo že pametnejšim napred- njakom in socialistom. Najlepši dokaz imamo zopet v zadnjem dogodku s Kobalovo kletjo. S Kobalom ni Oswald prav nič znan. Napredni prijatelji so Kobala pregovorili, da je zgradil novo stavbo, vključ temu, da so ga najbližnji sorodniki svarili in mu odločno sveto- vali, naj počaka, da dobi zakonito stav- beno dovoljenje, kar je dvomljivo, ker je prejšnja posestnica Fr. Logar morala že pričeto zgradbo na istem mestu pred dvema letoma podreti. Kobal ni nikdar govoril z Oswaldom do današnjega dne o tej zadevi. Poravnati se ni hotel, am- pak prijatelji so ga prepričali, da naj le hitro zgradi stavbo, potem je gotovo ne bo nihče porušil. Pa naj končno de- želni odbor tudi razsodi, da je stavbo podreti, preskrbljeno je, da noben zi- darski mojster ne bo hotel tega izvr- šiti. Zato se je tudi Ante Kristan na znanem »za glavo Vam gre« shodu iz- javil, da se stavba ne bo podrla, poseb- no zaradi resolucij, ki so jih na shodu sprejeli proti deželniemu odboru. To je bilo za ljudi. Štiri dni pozneje pa je dobil Oswald obisk s prošnjo, naj po- sreduje, da deželni odbor prekliče svo- jo razsodbo, češ, da je njemu to lahko storiti. Oswald je povedal odkrito, da se v to ne bo vtikal, ker bi bilo vsako posredovanje pač odveč, ko je izrečena razsodba. Deželni odbor se ne da ko- mandirati in bo varoval svojo čast, za prošnje je pa prepozno. Sedaj pa je pri- šel zopet »Narodov« dopisnik na dan in lagal, da je Oswald kriv, da se mora podreti klet, kakor bi bil on kdaj rekel Kobalu, naj gradi! Kdor je Kobala na- pravil, da je zidal, tisti naj bi bil še po- skrbel, da bi ne bilo treba podirati. Sploh je škandalozno, da se napred- njaki v tiski tako radi zatekajo h kle- rikalcem, seveda skrivaj, očitno jim pa rokave trgajo. Iz istega namena so isti ljudje, ki so že po 20. septembru 1908 neumnosti počenjali, najeli demonstra- cije 27. marca t. l. Marširala je po ve- čini s kapelnikom na čelu tudi godba godbenega društva ter demonstrirala pred Oswaldom. Nekdo je izdal nasled- njega dne, da ni storila godba tega radi Kobalove kleti, ampak zato, ker je zve- dela, da je 27. marca popoldne vložil Oswald s tovariši zopet priziv proti nekaterim postavkam mestnega raču- na za leto 1910., ni se pa pritožil, da dobiva tudi godbeno društvo v Idriji od občine vsako leto par sto kron, — a samo zato, ker se proti temu nihče ne pritoži. Ugodilo se bo željam godbenega društva, če bo sploh še obstajalo, prav gotovo pri proračunu tekočega leta. Bo plačilo za podoknico.

i Podrte stavbe. Ko je pred več kot desetimi leti silen vihar podrli lesen stolp, ki je služil ognjegascem za vaje, so liberalci porogljivo pisali: »Padel je, ker je imel klerikalno podlago«. Posta- vil ga je bil namreč tedanji župan go- spod Didič. Od tistega časa je pa padlo že mnogo stavb, a ne vsled viharja ali »klerikalne« podlage, temveč bila je te- mu neka druga podlaga kriva. Tako n. pr. tista hiša, ki ji pravijo nova čital- nica, je bila kot nova močna stavba kar za 25 let v najem dana, pa po libe- ralnih veljakihi samih žepo preteku

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tovarna.

Franc Čuden, urar Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu
on torej lahko po originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po
njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno
znane

Alpina ure

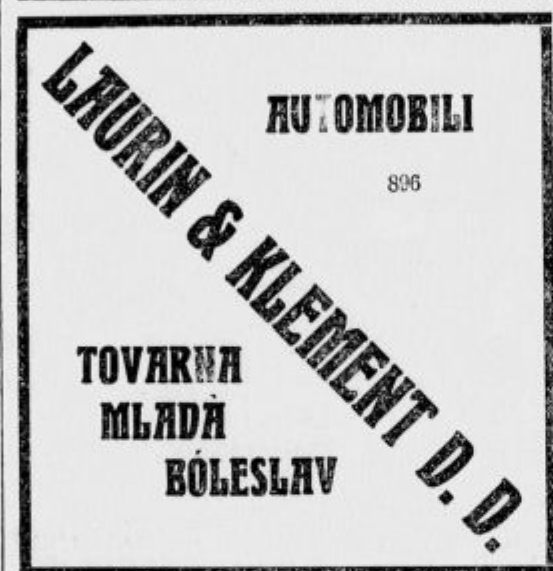
z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tula, srebru,
nikeljnu in jeklu

prodaja.

637 1

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. — Ceniki
zastonj in poštne prosti.

Velik, suh
za delavnico
ali skladišče
lokal
se takoj odda.
Svečarna, Prešernova ulica 7.

Kovaški pomočnik

ki je zmožen samostojno delati, in je
polnoleten, se sprejme. Več pove Ivan
Gerbič, kolar, Rodica p. Domžale. 1037

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivač streh in klepar, vpeljač strel-
ovodov ter instalater vodovodov
Ljubljana, Slomškova ulica 3 in 10
Podružnica: Stari trg 9.

Priporoča se prečistiti duhovščini za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleskim, francoskim in tuzemskim
skriljem z
asbest-cementnim skriljem (Eternit) patent Matschek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in poštne prosti.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset,
zlasti pa pred duhovščini v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih
se išče, da se popravi motenja v telesnih funk-
cijah, katera je povzročil način zimskega življenja;
v ta namen opozarjamo na

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za po-
polno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za
predzdravljenje za toplice Karlovi vori,
(VI.) Marjane in Frančiškove kopeli. 38 19

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastonj in franco.

V Ljubljani se dobiva v vseh lokarnah, večjih
specerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinam-
n vinom.

Zalege pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in
Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

Najvažnejše je, da se kupi perje in puh po-
polnoma čisto in brez vsega duha. Tako perje
in puh se dobi pri znanu trdku

ANTON ŠARC

Ljubljana, Selenburgova ulica 5
na vogalu Knaflcove ulice (nasproti glavne
pošte) po sledečih cenah:

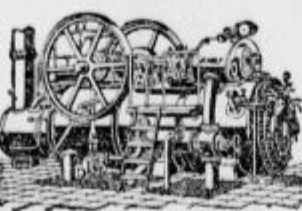
Perje 1/2 kg po K 1-68	Puh siv 1/2 kg po K 2-25
" " " " 2-50	" " " " 2-25
" " " " 3-35	" " " " 3-35
" " " " 4-20	" " " " 4-20
" " " " 5-25	" " " " 5-25
" " " " 6-25	" " " " 6-25

Pošilja se poštne prosti s povzetjem.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

Originalno strojedelstvo Wolf 10-800 k. s.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in do-
bičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

osmih let kot nerabljava spoznana in
ovržena, ter je skupaj padla; padlo je
javno stranišče, še preden je bilo dozi-
dano, padel je tam gori na Gori nek
zid, ki je stal 2000 K, se preden se je
mavta posušila; padla je Kobalova klet
na Brusovši, da ne omenjamo drugih
stavb, ki imajo tudi liberalno podlago
in so za nič. Pri podiranju Kobalove
kleti so izvršili delavci ukaz brez vseh
neprilik, le nekaj radovednežev je oko-
li njih s svojimi neslanimi opazkami
zijala prodajalo, vse »Narodovo« kri-
čanje in bobnanje pa je bilo prazno. V
ponedeljek zvečer so pouličnjaki ne-
kaj živžgali in celo godba se je dala
za demonstracije prodati, ki bo pa svoj
korak najbrže še bridko obžalovala.
Tudi nekateri obrtniki so se liberalne-
ga vpitja ustrašili in niso hoteli inže-
nirju nekaj del izvršiti, pa so s tem sa-
mo Kobalo stroške povečali in svojo
strahopetnost osmešili. Še celo na gla-
varstvo so se lagali, da bo treba hišo
izprazniti, ker bo nevarnost, da se po-
dere, ako se klet odstrani; zidarski
mojster, ki je klet delal, je pa sam pri-
znan, da ne bo pri podiranju nobenih
težav. Sedaj je ukaz izvršen in prav je
tako, kajti malokje se je od nekaj ta-
ko samovoljno delalo, kakor v Idriji.
Vse te stavbe so imele liberalno-mokra-
ško podlago. Odkar mestni tajnik, ki
je prinesel stavbeniško izobrazbo iz
davnarije, stavbe nadzira in koman-
dira in občinski odbor k vsakemu ta-
kemu slučaju amen reče, gre vse hitro
naprej, pa še hitreje nazaj. Ni le vred-
no stavbe v drugih krajih občudovati,
dobro bi bilo, da bi dotični faktorji tu-
di stavbe, ki so na liberalno-mokraški
podlagi, primerno ocenili in dali do-
voljiteljem in zgraditeljem prepotreb-
no in zaslužno lekcijo. Pa hoče obči-
na tem mazačem se plače povišati!
Vsak delavec je svojega plačila vreden,
in tudi stavbeniki na liberalni podlagi
à la tajnik in drugi naj ga imajo po
zaslugi. Kdor podpira te vrste ljudi s
svojim glasom nosi sokrivdo pri vsem.

Vrhniške novice.

v Kam plovemo? Res, kam plove-
mo in kam prinovimo? po smrdljivi
sapi »Jutrašev«?! Na vrhniški šestraz-
redni ljudski šoli se je pred kratkim
prigodil slučaj, da je nek učenec pete-
ga razreda prinesel v šolo s seboj več
listov »Jutra«. V odmoru med dopol-
danskim in popoldanskim poukom je
v šolski sobi razgrnil list kazoč součen-
cem in součenkam grde slike ter glas-
no boroč »Jutrove« nesramnosti. Ža-
lostno! A žalostnejše sledi. Ko se ga je
pri zaslišanju vprašalo, kje je dobil
»Jutro«, odgovori: Pri orožnikih.
Otrok je izjavil, da je dobil več listov
»Jutra« pri orožnikih, da ga ponese
očetu, ki je seveda kot železniški ču-
vaj pristen socialist. Nikomur nečemo
delati krivice. Rečemo pa: če je to res,
kar je izpovedal otrok v šoli, moramo
prerehati —; prepikre se nam vsi-
ljujejo v pero... Da prihaja v oro-
niško postajo »Jutro«, znamo. List, ki
tako očitno proslavlja tujo državo, naj
bi orožništvo naročalo in ga še celo
razširjalo!

v Hvalevredno. Deželni zbor je ime-
noval v zdravstveni svet vrhniški kot
svojega zastopnika — Antona Jezer-
ška, strojarskega pomočnika na Vrh-
niki. Jezeršek je vnet član S. L. S. ter
sploh marljiv delavec na polju ljudske
prosvete. Deželni odbor je s tem ime-
novanjem pokazal, kako visoko ceni
trpeči delavski stan. Pač hvalevredno!

v Zanimiv shod se vrši v »Društve-
nem domu« prihodnjo nedeljo popol-
dne. »Kmečka zveza« sklicuje politični
shod, na katerem bo poročal državni
poslanec Gostinčar. Poleg tega se vrši
isti popoldan ustanovni občni zbor
»Kmetijskega društva«, za katero je
med kmetovalci veliko zanimanja. Na
povabilo »Kmetijskega društva« pošlje
»Zadružna zveza« na shod svojega za-
stopnika kot govornika. Na svidenje!

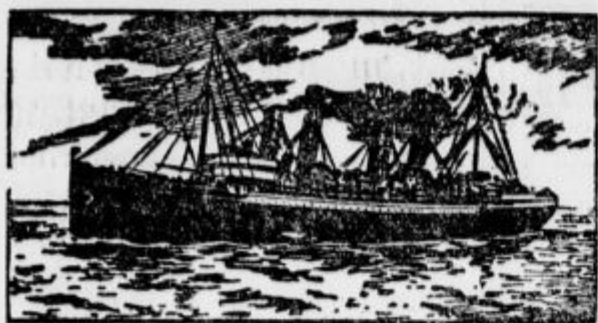
v Na cvetno nedeljo, t. j. 9. aprila,
ima »Hranilnica in posojilnica« v
»Društvenem domu« svoj občni zbor.
Vsi člani se vabijo.

v »Mater Dolorosa« se je zadnji
dve nedelji z velikim uspehom uprizo-
rila na našem odru. Diletantije so se
pod spretnim vodstvom gospoda Tur-
šiča tako živile v svoje vloge, da je le
častitati igralkam kakor tudi reži-
serju.

Stavbišča

na prodaj poleg pokopališča sve-
tega Križa.

Več se poizve pri kamnoseku
Kunaverju istotam.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Delniška glavica:
60 milijonov kron
Rezervni in var-
nostni zaklad:
16 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:

Brnu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomacu,
Pardubicah,
Plznju,
Prostějovu,
Taboru,
na Dunaju,
L. Herrengasse 12

**PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE
OBRTNA BANKA**

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4 %
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbo in carin-
ske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti
kursni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih
industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnosaška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, po-
stamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in
vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz
mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

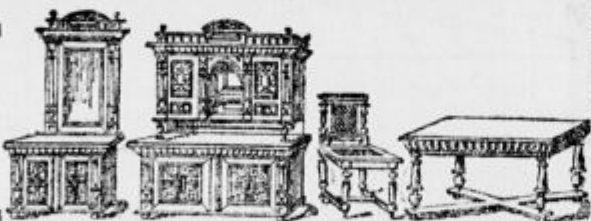
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svetov patent „Tihui“

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša):

priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave:

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce,
žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo.
Cenik s podobami zastoj in franko.

48

Najcenejša zaloga.
Cene brez konkurence.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turjaški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Pre-
proge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otro-
ški vozički itd.

Ustanovljena
1847.

Najnižje cene.

3304

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena
1847.

Majvečja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpologo

**Tovarna za stroje Andritz akc. dr.
Andritz pri Gradcu (Štajersko).**

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škipce in trans-
misije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, ingen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

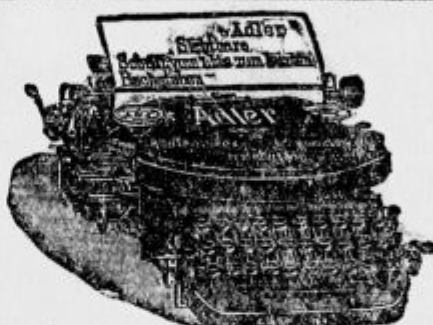
za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

3314

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Sprčevala mnogih dovršenih del so na razpologo p. n.
odjemalcem v ogled.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:

Dürkopp, Styria (Puch), Waffrad.

Siyalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujemo brezplačno.

**: Adlerjevi :
pisalni stroji.**

Ceniki zastoj in franko.

C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA

ALFONZ BREZNIK

3464 (1)

Kongresni trg št. 1

Največja, najstarejša in edina domača tvrdka in
izposojevalnica klavirjev in harmonijev.
Velikanska zaloga vsega glasn. orodja, kakor:
violina, citer, kitar, tamburje, harmonik, kla-
ricet itd., najbolj. strun (tudi Weidmayer ter mu-
zium). Prodaja na čudovito majhne obroke tudi brez
zadajta, tako, da je vsakomur dana prilika, izogniti
se vsiljivemu »pofenu« ter si na najugodn. način od-
plačevanja nabaviti instrument prve vrste. Dvorna
firma klavirjev Czapka, Holzl & Heitzmann, Stelz-
hammer in Rösler ter Höpfer in Manborg (ameri-
kan.) so svoje zastopstvo za Kranjsko meni poverile
in imeni je jaz izključno edini te znamenite instrumente
v največji zalogi in izbiri. 10letno pisarno jamstvo.
Popravila in upravljanje klavirjev in vseh
glasbil po najnižjih cenah. Star klavirji se
najugodnejše jemljejo v zameno. Najnižja
izposojevalnina.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“,
„Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-
land“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“,
„Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
bujejo redno vožnjo med Antwerpom in New-
Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tiskarju“ 188 (52-1)